

Banki Spółdzielcze

Informacja
z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału
Banku Spółdzielczego w Gnieźnie
według stanu na dzień 31.12.2019 r.

Gniezno, lipiec 2020 rok

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

I. Wprowadzenie

1.1 Podstawa sporządzenia informacji

Niniejsza informacja została opracowana w celu realizacji „Zasad polityki informacyjnej w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie” (wprowadzonych Uchwałą Zarządu Nr 18/2020 z dnia 05.03.2020 r., a zatwierdzonych Uchwałą Rady Nadzorczej Nr 15/2020 z dnia 06.04.2020 r.), spełnienia wymogów dotyczących ujawnienia informacji zawartych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (zwanym dalej CRR), stanowiącym podstawę prawną na dzień sporządzenia niniejszej informacji, tj. na 31 grudnia 2019 r. oraz wytycznych EBA/GL/2018/0 z dnia 17 grudnia 2018 r. dotyczących ujawnień w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych.

1.2 Informacje ogólne

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie z siedzibą w Gnieźnie przy ul. Dąbrówki 19, 62-200 Gniezno wpisany jest do rejestru prowadzonego przez Sąd Rejonowy Poznań Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem 0000094874.

Numer identyfikacji podatkowej (NIP): 784-00-41-387. Bank Spółdzielczy w Gnieźnie na dzień 31.12.2019 roku nie posiada podmiotów zależnych.

W 2019 roku Bank Spółdzielczy w Gnieźnie prowadził działalność w ramach jednostek organizacyjnych zlokalizowanych w niżej wymienionych placówkach:

- a) Centrala Banku w Gnieźnie, ul. Dąbrówki 19,
- b) Oddział w Gnieźnie, ul. Dąbrówki 19,
- c) II Oddział w Gnieźnie, ul. Budowlanych 2,
- d) Oddział w Niechanowie, ul. Różana 1,
- e) Oddział w Czarniejewie, Pl. kpt .P. Cymsa 2,
- f) Oddział w Mieścisku, ul. Dworcowa 2,
- g) Oddział w Skokach, ul. K. Wielkiego11,
- h) Oddział w Kiszkwie, ul. Dworcowa 24,
- i) Oddział w Mogilnie, ul. Wł. Jagiełły 14,
- j) Oddział w Kłecku, ul. Dworcowa 14,
- k) Oddział w Mieleszynie, Mieleszyn 35b,
- l) Filia w Poznaniu, ul .Gen. Maczka 14,
- m) Punkt kasowy w Gnieźnie, os. Wł. Łokietka 25 h,
- n) Punkt kasowy w Gnieźnie, ul. Al. Reymonta 9-11,

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- o) Punkt kasowy w Gnieźnie, ul. Wrzesińska 28,
- p) Punkt kasowy w Gnieźnie ul. Lecha 6,
- q) Ajencja w Gnieźnie, ul. Czarnieckiego 1G,
- r) Ajencja w Mieścisku, ul Janowiecka 280.

Działalność operacyjna prowadzona była również za pośrednictwem bankowości internetowej.

Przedstawione w niniejszej Informacji dane sporządzone zostały wg stanu na dzień 31.12.2019 r. i zawierają informacje dotyczące m. in.:

- a) zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka,
- b) funduszy własnych,
- c) aktywów ważonych ryzykiem,
- d) adekwatności kapitałowej,
- e) polityki w zakresie wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka.

Informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej Bank udostępnia osobom zewnętrznym, w szczególności klientom Banku oraz uczestnikom rynków finansowych, z częstotliwością roczną, w terminie pokrywającym się z terminem publikacji sprawozdań finansowych. Zebranie Przedstawicieli, na którym zatwierdzono roczne sprawozdanie finansowe odbyło się 8 lipca 2020 roku. Zaprezentowane dane ilościowe i jakościowe pochodzą w szczególności ze „Sprawozdania Finansowego Banku Spółdzielczego w Gnieźnie za 2019 rok”.

II. Cele i strategie w zakresie zarządzania rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne

2.1 Strategia i procesy zarządzania ryzykiem

Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka i sposoby ich realizacji Bank określił w „Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie”. Strategia zarządzania ryzykiem określa:

- a) strukturę organizacyjną w zakresie zarządzania ryzykiem, podział zadań na trzy poziomy zarządzania;
- b) zadania organów Banku, komitetów, jednostek organizacyjnych i poszczególnych osób w procesie zarządzania ryzykiem;
- c) schemat procedur odnoszących się do zarządzania ryzykiem w Banku;
- d) ogólne zasady identyfikacji, pomiaru lub szacowania ryzyka, w tym zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych;
- e) ogólne zasady monitorowania i kontroli ryzyka;
- f) organizację systemu informacji zarządczej;

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

g) cele strategiczne w zakresie zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka w Banku i ogólnie sposób ich realizacji;

h) generalną skłonność do podejmowania przez Bank ryzyka – apetyt na ryzyko.

Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych; ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

W celu zachowania równowagi pomiędzy procesami wymienionymi powyżej realizowane są zadania, związane z analizą wartości podstawowych mierników charakterystycznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka.

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem Banku należy:

- a) dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu,
- b) stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki,
- c) monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka,
- d) szacowanie wymogów kapitałowych na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka.

Na system zarządzania każdym rodzajem ryzyka składa się:

- a) procedura opisująca zasady zarządzania ryzykiem;
- b) identyfikacja, pomiar/szacowanie i monitorowanie;
- c) system limitów ograniczających ryzyko;
- d) system informacji zarządczej;
- e) odpowiednio dostosowana organizacja procesu zarządzania.

1) **Ryzyko kredytowe, w tym koncentracji, detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych**

Cele strategiczne Banku w zakresie ryzyka kredytowego obejmują:

- a) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym, zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
- b) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych i samorządowych w kredytach wg wartości bilansowej brutto od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych i samorządowych na poziomie nie wyższym od 3,5%;
- c) utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi i odpisami na odsetki należności zagrożonych wg wartości bilansowej brutto od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 50%;

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- d) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- a) stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów;
- b) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności weryfikacja ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń;
- c) inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w Banku Zrzeszającym lub za pośrednictwem Banku Zrzeszającego w innych instrumentach finansowych w ramach limitów ustanowionych przez System Ochrony SGB; Bank zakłada, że maksymalna kwota instrumentów finansowych, innych niż wyemitowane przez Skarb Państwa lub NBP nie może przekroczyć 100% funduszy własnych Banku;
- d) utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym;
- e) utrzymywanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. portfela kredytów podmiotów niefinansowych wg wartości bilansowej netto na poziomie max. 50% ich udziału w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania;
- f) dostarczanie Zarządowi informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji obejmują:

- a) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
- b) bezwzględne przestrzeganie limitów dużych ekspozycji określonych w CRR;

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- a) zaangażowanie się Banku w branże, w których obsłudze Bank posiada wieloletnie doświadczenie oraz ustalanie limitów koncentracji w pojedyncze branże;
- b) ograniczenie łącznej kwoty dużych ekspozycji do poziomu 50% uznanego kapitału;
- c) ograniczanie ryzyka koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia w postaci hipoteki poprzez opracowanie i stosowanie odpowiednich standardów postępowania dotyczących zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych obejmują:

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- a) wdrożenie, weryfikację i aktualizację zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi;
- b) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie (w rozumieniu Rekomendacji T KNF);
- c) utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym od 2,0% całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych;
- d) dążenie do zaangażowania się w detaliczne ekspozycje kredytowe na poziomie co najmniej do 4,5% ich udziału w portfelu ekspozycji kredytowych.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- a) przyjęcie maksymalnego okresu kredytowania dla detalicznych ekspozycji kredytowych na 10 lat,
- b) udzielanie kredytów detalicznych tym klientom, w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik Dtl) nie przekracza określonych, maksymalnych wartości.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka związanego z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie obejmują:

- a) wdrożenie, weryfikację i aktualizację zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie;
- b) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie (w rozumieniu Rekomendacji S KNF);
- c) utrzymywanie udziału zagrożonych ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym od 3,0% portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie;
- d) zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do 70% ich udziału w portfelu ekspozycji kredytowych.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- a) udzielanie kredytów zabezpieczonych hipotecznie, tym klientom detalicznym w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik Dtl) nie przekracza określonych poziomów,

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

b) stosowanie limitów LtV, na maksymalnym poziomie:

- 80% - w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych,
- 90% - w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych, gdy część ekspozycji przekraczająca 80% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP,
- 75% - w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej;
- 80% - w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej, gdy część ekspozycji przekraczająca 75% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP.
- wskaźnik wymieniony w lit. a) ulega obniżeniu o 5p.p jeżeli długość okresu zaangażowania Banku w finansowanie ekspozycji kredytowej przekracza 25 lat.

c) preferowanie zabezpieczeń hipotecznych na gruntach rolnych; stosowanie maksymalnego okresu kredytowania 15 lat dla wszystkich kredytów inwestycyjnych i preferencyjnych oraz 30 lat w przypadku kredytów udzielanych na cele mieszkaniowe i pożyczek hipotecznych;

d) stosowanie ostrożnego podejścia do wycen nieruchomości, m.in. poprzez:

- dokonywanie weryfikacji wycen przez pracowników posiadających odpowiednie przeszkolenie;
- zlecanie ponownych wycen, jeżeli w ocenie Banku wartość nieruchomości obniżyła się o 10% i jeżeli zabezpieczenia ekspozycji Banku na tej nieruchomości pomniejszają podstawę naliczania rezerw celowych i odpisów aktualizujących dotyczących odsetek.

Bank administrując ekspozycjami nieobsługiwanymi (NPE) i restrukturyzowanymi (FBE) dąży do zarządzania tymi ekspozycjami w sposób zapewniający ograniczenie ryzyka powstania zagrożenia utraty płynności lub wypłacalności, a w tym samym wystąpienia zagrożenia upadłością.

Celem strategicznym zarządzania ekspozycjami nieobsługiwanymi i restrukturyzowanymi jest zapewnione w średnim terminie realizacji celów związanych z oczekiwanym poziomem

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

portfela zagrożonego oraz poziomem rezerw celowych Banku, zgodnie z wymogami Spółdzielczego Systemu Ochrony oraz założeniami Planu Finansowego Banku.

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ekspozycjami nieobsługiwanymi i restrukturyzowanymi w Banku, należą:

- a) staranne identyfikowanie i sprawozdawanie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych;
- b) ustalenie strategii redukcji NPE i monitorowanie poziomu redukcji NPE;
- c) dostarczanie Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej informacji na temat aktualnych i prognozowanych wielkości portfela NPE i FBE oraz udziału tych ekspozycji w portfelu Banku ogółem, w tym w podziale na poszczególne portfele kredytowe i produktowe;
- d) dostarczanie Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej informacji o wielkości migracji do portfela NPE oraz czynników wpływających na wielkość tych migracji;
- e) analiza efektywności i skuteczności stosowania działań restrukturyzacyjnych i windykacyjnych w tym poprzez poprawę klasyfikacji ryzyka, spłaty, sprzedaż portfela NPE, odpisania, umorzenia;
- f) raportowania wyników oceny adekwatności kapitałowej Zarządowi i Radzie Nadzorczej;
- g) wykorzystywanie przez Zarząd i Radę Nadzorczą wyników audytów wewnętrznych i zewnętrznych do bieżącego zarządzania i nadzoru nad tym portfelem.

2) Ryzyko operacyjne

Cele strategiczne w zakresie ryzyka operacyjnego obejmują:

- a) optymalizację efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania;
- b) racjonalizację kosztów;
- c) zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
- d) automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich;
- e) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez opracowanie i wdrożenie:

- a) systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, adekwatnego do profilu ryzyka Banku;
- b) systemu zarządzania zasobami ludzkimi, który pozwala na stworzenie kultury organizacyjnej wspierającej efektywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym;

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- c) skutecznym system kontroli wewnętrznej pozwalającym na monitorowanie i korygowanie wykrytych nieprawidłowości (w szczególności w obszarach najbardziej narażonych na ryzyko);
- d) odpowiednich warunków technicznych (w tym technologiczne) wspierające w sposób bezpieczny działalność Banku i przetwarzane przez niego informacje;
- e) procedury opisujące istniejące w Banku procesy, które regularnie są dostosowywane do zmieniających się warunków otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego;
- f) plany awaryjne i plany zachowania ciągłości działania Banku.

3) Ryzyko walutowe w ramach ryzyka rynkowego

Cele strategiczne w zakresie działalności walutowej obejmują:

- a) obsługę klientów Banku w zakresie posiadanych uprawnień walutowych;
- b) zapewnienie klientom Banku kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem Banku Zrzeszającego;
- c) minimalizowanie ryzyka walutowego.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- a) dążenie do utrzymania domkniętych indywidualnych pozycji walutowych, tak aby pozycja walutowa całkowita nie przekroczyła 0,5% funduszy własnych Banku;
- b) prowadzenie transakcji wymiany walut z Bankiem Zrzeszającym polegających na zagospodarowywaniu nadwyżek środków walutowych oraz domykaniu otwartych pozycji walutowych Banku; transakcje walutowe nie mają charakteru spekulacyjnego;
- c) utrzymywanie poziomu aktywów płynnych w walutach obcych, które zaspokoją wypływy netto w danej walucie obcej;
- d) podnoszenie kwalifikacji kadry oraz ścisłą współpracę w tym zakresie z Bankiem Zrzeszającym;
- e) niedokonywanie transakcji w walutach niewymienialnych.

4) Ryzyko płynności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- a) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- b) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- a) utrzymywanie przez Bank aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni (tolerancja ryzyka płynności);
- b) realizowanie strategii finansowania;
- c) pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym;
- d) utrzymywanie na bezpiecznym poziomie nadzorczych miar płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych;
- e) utrzymywanie wymogu pokrycia płynności (wskaźnika LCR) oraz stabilnego finansowania (wskaźnika NSFR) przynajmniej na poziomie określonym w Planie Naprawy jako poziom ostrzegawczy;
- f) finansowanie na bezpiecznym poziomie kredytów powiększonych o majątek trwały przez depozyty powiększone o fundusze własne z zachowaniem limitu przyjętego w Systemie Ochrony;
- g) utrzymywanie płynnościowej struktury bilansu na poziomie zapewniającym występowanie nadwyżki skumulowanych aktywów nad skumulowanymi pasywami w okresie do 1 roku oraz nadwyżki skumulowanych pasywów nad skumulowanymi aktywami w okresie powyżej 1 roku;
- h) zapewnienie globalnej wypłacalności Banku, oznaczającej posiadanie skumulowanej luki płynności (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych oraz funduszy własnych w pasywach) na poziomie nieujemnym;
- i) dywersyfikację źródeł finansowania poprzez ograniczanie udziału środków dużych deponentów;
- j) dążenie do podnoszenia stabilności źródeł finansowania głównie poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw domowych po akceptowalnej cenie oraz poprzez wydłużanie terminów wymagalności;

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- k) identyfikację wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępowanie według procedur awaryjnych określonych w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

5) Ryzyko stopy procentowej

Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:

- a) optymalizację wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
- b) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
- c) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej, lecz nie więcej niż 25% annualizowanego wyniku odsetkowego dla ryzyka przeszacowania oraz 5% annualizowanego wyniku odsetkowego dla ryzyka bazowego.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- a) ograniczenie ryzyka stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych;
- b) ograniczenie kwoty pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku do maksymalnie 1% sumy bilansowej;
- c) zmniejszanie ryzyka bazowego poprzez:
  - stosowanie dla produktów klientów stóp bazowych w postaci stawek własnych Banku (w zakresie przewidzianym w przepisach prawa) – zwłaszcza dla aktywów wrażliwych;
  - oferowanie klientom produktów depozytowych, których oprocentowanie uzależnione byłoby od stawek rynkowych (stóp rynku międzybankowego);
  - dążenie do wypracowywania jak największych przychodów pozaodsetkowych.

6) Ryzyko kapitałowe

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kapitałowego obejmują:

- a) dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności;

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- b) ograniczenie wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej;
- c) posiadanie minimalnej wielkości łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie, 14,5%;
- d) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału Tier I na poziomie 12%;
- e) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie 12%;
- f) obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie 73%; tym samym posiadanie wewnętrznego współczynnika kapitałowego na minimalnym poziomie 11%;
- g) dążenie do takiej struktury funduszy Tier I, aby kapitał rezerwowy stanowił 95% funduszy Tier I;
- h) dywersyfikacja funduszu udziałowego poprzez ograniczenie pakietu udziałów jednego członka do 5% funduszu udziałowego; zwiększenie pakietu udziałów powyżej 5% funduszu udziałowego wymaga zgody Spółdzielni;

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- a) przekazywanie na fundusze własne minimum 90% zysku rocznego netto;
- b) posiadanie zaangażowania w kapitał zakładowy (akcyjny) Banku Zrzeszającego na poziomie minimum 0,5% sumy bilansowej Banku;
- c) ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych Banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla celów określonych w pkt c, d i e;
- d) nie angażowanie się kapitałowe w podmioty będące Uczestnikami Systemu Ochrony, za wyjątkiem Banku Zrzeszającego;
- e) utrzymywanie funduszy własnych i zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji w wysokości równej co najmniej poziomowi MREL.

7) Ryzyko braku zgodności

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka braku zgodności jest:

- a) zapewnienie działania Banku zgodnego z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi;
- b) zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
- c) dążenie i dbałość o:
  - wizerunek zewnętrzny Banku rozumiany jako instytucja zaufania publicznego,
  - pozytywny odbiór Banku przez klientów,

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- przejrzystość działań Banku wobec klientów,
- stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- a) identyfikację, ocenę, kontrolę, monitorowanie i raportowanie w zakresie ryzyka braku zgodności;
- b) projektowanie i wprowadzenie bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
- c) sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności;
- d) systematyczne podnoszenie kompetencji komórki ds. ryzyka braku zgodności.

2.2. Struktura i organizacja zarządzania ryzykiem, w tym informacje na temat jej uprawnień i statutu, lub innych rozwiązań w tym względzie

Podstawowe zadania organów Banku w zakresie zarządzania ryzykiem zostały określone w „Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie”. W procesie zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie uczestniczą:

Rada Nadzorcza Banku:

W systemie zarządzania ryzykiem sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność, a w szczególności:

- 1) zatwierdza, określony przez Zarząd, akceptowalny ogólny poziom ryzyka (apetyt na ryzyko) oraz monitoruje jego przestrzeganie;
- 2) zatwierdza, przyjętą przez Zarząd, strategię zarządzania Bankiem oraz nadzoruje jej przestrzeganie;
- 3) zatwierdza, przyjętą przez Zarząd Strategię oraz monitoruje jej przestrzeganie;
- 4) sprawuje nadzór nad opracowaniem, przyjęciem i wdrożeniem procedur, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem; nadzoruje ich przestrzeganie;
- 5) wybiera członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji;
- 6) monitoruje skuteczność czynności wykonywanych przez członków Zarządu w związku z realizacją ich zadań w zakresie systemu zarządzania Bankiem;
- 7) sprawuje nadzór nad wykonywaniem przez członków Zarządu przypisanych im obowiązków na pierwszym poziomie i drugim poziomie;

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- 8) określa zasady raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, po uprzednim przedstawieniu propozycji przez Zarząd, w sposób umożliwiający nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem w Banku;
- 9) zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka;
- 10) corocznie ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem.

Zarząd Banku:

Zarząd w systemie zarządzania ryzykiem projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie, spójnego ze strategią zarządzania Bankiem, systemu zarządzania ryzykiem, w tym:

- 1) określa bieżącą i przyszłą gotowość Banku do podejmowania ryzyka;
- 2) opracowuje i przyjmuje strategię;
- 3) odpowiada za opracowanie, przyjęcie i wdrożenie procedur dotyczących zarządzania oraz zapewnienie wdrożenia planów w zakresie systemu zarządzania ryzykiem opracowuje i akceptuje politykę oraz zapewnia wdrożenie procedur; monitoruje ich przestrzeganie;
- 4) odpowiada za oszacowanie kapitału wewnętrznego na poziomie zapewniającym pokrycie wszystkich istotnych rodzajów ryzyka;
- 5) zapewnia strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka i umożliwiającą skuteczne wykonywanie zadań, w tym: wprowadza podział realizowanych w Banku zadań, zapewniający niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie od zarządzania ryzykiem na drugim poziomie;
- 6) nadzoruje zarządzanie ryzykiem na pierwszym i drugim poziomie;
- 7) nadzoruje wielkość i profil ryzyka w Banku;
- 8) ustanawia odpowiednie zasady raportowania, w tym zasady raportowania Zarządu do Rady Nadzorczej; ustanawia zasady raportowania przez jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne oraz stanowiska organizacyjne Banku o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, w sposób umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka w Banku;
- 9) wprowadza niezbędne korekty i udoskonalenia systemu zarządzania w przypadku zmiany wielkości i profilu ryzyka w działalności Banku oraz czynników otoczenia gospodarczego lub wykrycia nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu zarządzania ryzykiem;
- 10) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację polityki wynagrodzeń;

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

11) zatwierdza przyjęte rodzaje limitów oraz ich wysokość, dostosowaną do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu/apetytu na ryzyko.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej jest zorganizowany na trzech niezależnych poziomach:

- 1) na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
- 2) na drugi poziom składa się:

- a) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych (zwane dalej „zarządzaniem ryzykiem na drugim poziomie”);
- b) działalność komórki do spraw ryzyka braku zgodności;

nadzór nad tym poziomem przypisany jest Prezesowi Zarządu.

- 3) na trzeci poziom składa się działalność komórki audytu wewnętrznego, przy czym w związku z uczestnictwem Banku w Systemie Ochrony, tę działalność wykonuje Spółdzielnia.

Zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie jest niezależne od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie.

Zgodnie z obowiązującą w Banku strukturą organizacyjną, w ramach poziomów wymienionych powyżej funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:

- 1) w ramach poziomu pierwszego funkcjonują następujące komórki organizacyjne:
  - a) Wydział księgowości i rozliczeń,
  - b) Wydział produktów kredytowych,
  - c) Oddziały Banku,
  - d) Filia w Poznaniu,
  - e) Punkty kasowe w Gnieźnie,
  - f) Zespół analiz kredytowych,
- 2) w ramach poziomu drugiego funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:
  - a) Zespół ryzyka,
  - b) Zespół windykacji, restrukturyzacji i monitoringu,
  - c) Stanowisko kontroli wewnętrznej;
  - d) funkcja Administratora Bezpieczeństwa Informacji;
  - e) Inspektor ochrony danych,
  - f) Stanowisko zgodności.

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

Jednostki i komórki organizacyjne:

1. Komórki organizacyjne Banku biorą udział w procesie zarządzania ryzykiem poprzez realizację celów zawartych w Strategii zarządzaniem ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie oraz zgodnie z Regulaminem organizacyjnym Banku.
2. Komitet kredytowy realizuje zadania opisane w Regulaminie Komitetu kredytowego.
3. Komórki organizacyjne (lub wyznaczone osoby w Banku) uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem w ramach przypisanych im zadań w strukturze organizacyjnej Banku oraz w procedurach wewnętrznych, dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.
4. Zespół ryzyka obejmuje swoim zakresem identyfikowanie, pomiar, monitorowanie i kontrolowanie ryzyka uznanego w Banku za istotne.
5. Stanowisko zgodności ma za zadanie współdziałać przy eliminowaniu przypadków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych i przyjętych przez Bank standardów postępowania, a także wyznaczać procesy istotne z punktu widzenia tego ryzyka.
6. Zespół sprawozdawczości odpowiada m.in. za sprawozdawczość dla odbiorców zewnętrznych.
7. Wydział produktów kredytów wspiera i koordynuje działalność kredytową Banku, monitoruje kredyty według ustalonych procedur bankowych, bierze udział w Komitecie kredytowym oraz opiniuje wnioski kredytowe w zakresie jego kompetencji.
8. Wydział księgowości i rozliczeń dokonuje rozliczeń finansowych Banku, zarządza płynnością Banku, odpowiada za zarządzanie nadwyżką środków i zarządzanie bieżącą pozycją walutową.
9. Zespół analiz kredytowych monitoruje indywidualne ryzyko kredytowe oraz skuteczność zabezpieczeń.
10. Zespół produktów depozytowych i elektronicznych odpowiada za realizację planów sprzedażowych oraz opracowywanie planu pozyskania i utrzymania bazy depozytowej.
11. Zespół windykacji restrukturyzacji i monitoringu odpowiedzialny jest za wykonywanie czynności windykacyjnych i udział w procesach restrukturyzacyjnych, a także dokonywanie monitoringu kredytów i przeglądów ekspozycji kredytowych według ustalonych w Banku kompetencji.
12. Stanowisko kontroli wewnętrznej wspomaga procesy decyzyjne poprzez prowadzenie działalności kontrolnej i doradczej oraz ocenę systemu kontroli wewnętrznej i jej koordynowanie w skali całego Banku.

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

13. Inspektor Ochrony Danych podejmuje możliwe działania w celu ochrony danych, w tym danych osobowych oraz przetwarzania ich zgodnie z prawem, rzetelnie i w sposób przejrzysty.

W Banku funkcjonuje Komitet kredytowy, który zgodnie z Uchwałą Zarządu Nr 23/2019 z dnia 14 marca 2019 roku z póź. zm. normuje całokształt kwestii związanych z zapewnieniem skutecznego i efektywnego procesu zarządzania ryzykiem kredytowym poprzez opiniowanie wniosków kredytowych i przedstawianie propozycji decyzji kredytowych organom podejmującym decyzję kredytową w ramach posiadanych kompetencji.

W 2019 r. odbyło się 109 posiedzeń Komitetu.

2.3_Zakres i charakter systemów raportowania i pomiaru ryzyka

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu, stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki oraz monitorowanie dopuszczalnego poziomu.

W stosunku do ryzyka uznanego przez Bank za istotne opracowane zostały metody pomiaru oraz system raportowania, opisane szczegółowo w zasadach zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Pomiar, monitorowanie i kontrolę poszczególnych rodzajów ryzyka bankowego dokonuje funkcjonujący w Centrali Banku Zespół ryzyka, który stosowne raporty przedkłada Zarządowi Banku. Zarząd Banku przekazuje Radzie Nadzorczej okresowe informacje dotyczące rodzajów i wielkości ryzyka w działalności Banku.

System raportowania

System sprawozdawczości zarządczej dostarcza informacji na temat rodzajów i wielkości ryzyka występującego w działalności Banku, umożliwia ocenę skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem i służy monitorowaniu przestrzegania limitów wewnętrznych. Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością dostosowaną do wielkości i charakteru poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności Banku oraz umożliwiającą dostarczenie informacji o zmianach profilu działalności.

Funkcjonujący w Banku system informacji zarządczej rozumieć należy jako sformalizowaną metodę terminowego udostępniania organom Banku informacji potrzebnych w procesie podejmowania decyzji i umożliwiających sprawne wykonywanie w Banku funkcji planistycznych i kontrolnych.

Podstawowym celem SIZ jest terminowe dostarczanie organom Banku informacji rzetelnych, dokładnych, aktualnych, o odpowiednim zakresie i właściwej formie, będących odpowiedzialnością na tematy interesujące je w danym momencie, a także informacji okresowej na tematy

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

przeszłości, teraźniejszości i przyszłości oraz o istotnych zdarzeniach wewnątrz i na zewnątrz Banku, mających wpływ na jego działalność.

SIZ dostarcza informacji na temat rodzajów i wielkości ryzyka występującego w działalności Banku, która jest wykorzystywana w procesie zarządzania ryzykiem w Banku, a także służy do oceny skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku i monitorowania przestrzegania limitów wewnętrznych. SIZ dostarcza także informacji o adekwatności kapitałowej, sytuacji finansowej Banku, funkcjonowaniu systemu kontroli wewnętrznej, o procesach zarządzania zasobami ludzkimi, polityce wynagrodzeń i informacyjnej Banku, a także o stanie bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego

1) Ryzyko kredytowe

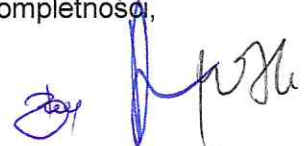
Za obszar ryzyka kredytowego w Banku odpowiadają:

- 1) Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad pomiarem i monitorowaniem ryzyka kredytowego, któremu podlega komórka monitorująca portfelowe ryzyko kredytowe oraz Zespół windykacji restrukturyzacji i monitoringu;
- 2) Wiceprezes ds. handlowych w zakresie nadzoru nad działalnością handlową (sprzedażą kredytów), któremu podlegają: Oddziały Banku, Filia oraz Wydział produktów kredytowych, który koordynuje działalność kredytową Banku, administruje kredytami z dopłatami, monitoruje kredyty wg przyjętych kompetencji oraz uczestniczy w Komitecie Kredytowym;
- 3) Wiceprezes ds. finansowych w zakresie nadzoru nad analizami kredytowymi, któremu podlega Zespół analiz kredytowych.

Jednostki organizacyjne Banku w ramach obowiązującej w Banku struktury organizacyjnej, wykonują zadania związane z pozyskaniem klienta, analizą wniosku kredytowego, wydaniem propozycji decyzji dotyczącej analizowanego kredytu i przekazaniem rekomendacji, zgodnie z obowiązującymi w Banku kompetencjami kredytowymi, odpowiednim osobom celem podjęcia decyzji kredytowej.

1. Wyróżnia się następujące poziomy decyzyjne:

- 1) oddział Banku – wniosek kredytowy złożony w oddziale lub punkcie kasowym podlega analizie przez pracownika kredytowego innego niż ten, który wniosek przyjął; decyzja zostaje podjęta w oddziale przez dyrektora, natomiast w filii przez kierownika filii; decyzje kredytowe podejmowane są również przez wyznaczonych pracowników w ramach udzielonych im w tym zakresie pełnomocnictw oraz osoby zastępujące ich w trakcie nieobecności w pracy zgodnie, z kompetencjami lub wniosek wraz z decyzją przekazywany jest do centrali Banku;
- 2) centrala Banku – wniosek kredytowy złożony w oddziale wraz z propozycją kredytową weryfikowany jest przez Zespół analiz kredytowych pod kątem kompletności,

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

poprawności, wiarygodności oraz adekwatności proponowanych zabezpieczeń i wraz z propozycją decyzji kredytowej przekazywany na Komitet Kredytowy; po zaopiniowaniu przez Komitet wniosek wraz z opinią przekazywany jest na Zarząd;

- 3) Zarząd – podejmuje decyzje w sprawach przygotowanych zgodnie pkt 2), po zaopiniowaniu ich przez Komitet Kredytowy, bądź w sprawach zastrzeżonych wyłącznie do jego kompetencji;
- 4) Rada Nadzorcza – podejmuje decyzję w sprawach zastrzeżonych do jej kompetencji.

W przypadku procesowania kredytów przy użyciu programu CasePro:

- 1) oddział Banku – wniosek kredytowy złożony w oddziale lub punkcie kasowym podlega analizie przez pracownika kredytowego innego niż ten, który wniosek przyjął, który posiada uprawnienia analityka; decyzja zostaje podjęta w oddziale przez dyrektora lub osoby zastępujące ich w trakcie nieobecności w pracy, natomiast w przypadku filii w Poznaniu przez kierownika filii zgodnie, z przyznanymi kompetencjami.

W przypadku decyzji kredytowych dotyczących wniosków ze średnim scoringiem decyzje podejmuje dyrektor lub osoba go zastępująca, natomiast w przypadku filii w Poznaniu oraz punktów kasowych w Gnieźnie decyzja kredytowa podejmowana jest wyłącznie przez dyrektorów nadzorujących te placówki zgodnie z przyznanymi kompetencjami.

Decyzje kredytowe podejmowane mogą być również przez dyrektora innego oddziału niż kierowany lub nadzorowany w przypadku:

- jednoczesnej nieobecności w pracy dyrektora i osoby go zastępującej w oddziale, w którym zarejestrowano wniosek kredytowy,
- nieobecności dyrektora w oddziale, w którym zarejestrowano wniosek kredytowy przy jednoczesnym stwierdzeniu niemożności podjęcia decyzji kredytowej przez osobę go zastępującą ze względu na wiążące ją limity kwotowe ustalone w udzielonym pełnomocnictwie,
- niemożności podjęcia decyzji z zachowaniem rozdzielenia czynności analitycznych od procesu decyzyjnego z uwagi na nieobecność innych niż wymienieni w tiret 1 i 2 pracowników oddziału, w którym zarejestrowano wniosek kredytowy,

decyzje kredytowe podejmowane są w ramach udzielonych im w tym zakresie pełnomocnictw zgodnie z kompetencjami lub wniosek wraz z decyzją przekazywany jest do centrali Banku;

- 2) centrala Banku – w przypadkach występowania średniego scoringu, gdzie wniosek jest rozpatrywany w trybie standardowym; po zaopiniowaniu przez Zespół analiz kredytowych lub członków Komitetu Kredytowego wniosek wraz z decyzją kredytową przekazywany zostaje ponownie do oddziału Banku;

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- 3) w pozostałych przypadkach wniosek rozpatrywany jest w trybie określonym w pkt. 1) pkt. 2 – 4.

Monitoring pojedynczej transakcji kredytowej prowadzony jest, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i procedurami wewnętrznymi, przez jednostki organizacyjne Banku oraz Zespół windykacji restrukturyzacji i monitoringu .

Monitorowanie i raportowanie ryzyka kredytowego w zakresie portfela kredytowego dokonuje Zespół ryzyka. Raport obejmuje w szczególności następujące elementy:

1) w cyklach miesięcznych:

- a) ocenę struktury podmiotowej, produktowej i jakościowej portfela kredytowego;
- b) ocenę poziomu wskaźnika kredytów zagrożonych, badanie udziału portfeli kredytów zagrożonych w podportfelach kredytowych;
- c) ocenę stopnia pokrycia rezerwami celowymi kredytów zagrożonych.
- d) monitorowanie i kontrolę stopnia wykorzystania wprowadzonych limitów;

2) w cyklach kwartalnych dodatkowo:

- a) ocenę struktury podmiotowej, produktowej i jakościowej portfela detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie;
- b) ocenę poziomu wskaźnika kredytów zagrożonych, badanie udziału portfeli kredytów zagrożonych detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w podportfelach kredytowych;
- c) ocenę wielkości salda rezerw celowych/różnicy wartości rezerw i aktualizacji w porównaniu z wielkością wyniku na działalności bankowej i wielkością wyniku finansowego Banku;
- d) ocenę udziału kredytów restrukturyzowanych brutto w portfelu kredytowym brutto;
- e) ocenę wskaźnika Texas, w przypadku w którym wskaźnik kredytów zagrożonych (NPL) jest nie mniejszy niż 5%;
- f) ocenę wartości odzysku z zabezpieczeń;
- g) analizę ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe,
- h) realizację celów strategicznych określonych w obowiązującej w Banku Strategii zarządzania ryzykiem;
- i) ocenę skali stosowanych odstępstw od warunków kredytowania i ich wpływu na ryzyko;
- j) ocenę poziomu i dynamiki kredytów przeterminowanych;
- k) przeprowadzanie testów warunków skrajnych z ryzyka kredytowego;
- l) monitorowanie skuteczności działań windykacyjnych oraz restrukturyzacyjnych (ocena wartości odzysku z zabezpieczeń oraz poziomu pokrycia kredytów zabezpieczeniami, ocena skuteczności działań windykacyjnych, ze szczególnym

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

uwzględnieniem efektywności procesu odzyskiwania należności Banku z ustanowionych zabezpieczeń oraz wielkości kredytów sprzedanych lub przeznaczonych do sprzedaży, a także wielkości kredytów nieodzyskanych);

3) w okresach półrocznych - monitorowanie na podstawie opracowań instytucji zewnętrznych (np. Ministerstwo Rozwoju i Finansów, Narodowy Bank Polski, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, Departament Ekonomiczny SGB-Bank SA) sytuacji gospodarczej oraz zmian koniunktury mogących mieć wpływ na sytuację ekonomiczno-finansową kredytobiorców, a także cen nieruchomości;

4) w okresach rocznych:

a) ocenę realizacji polityki kredytowej;

b) przeprowadzanie testów warunków skrajnych z ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

2) Ryzyko koncentracji

Rozwiązania organizacyjne dotyczące ryzyka kredytowego dotyczą również nadzoru i zarządzania ryzykiem koncentracji.

Monitorowanie i raportowanie ryzyka koncentracji dokonuje Zespół ryzyka. Raport obejmuje w szczególności następujące elementy:

1) w okresach miesięcznych - monitorowanie poziomu wykorzystania ustanowionych limitów;

2) w okresach kwartalnych:

a) zestawienie dużych ekspozycji oraz istotnych ekspozycji;

b) zestawienie ekspozycji kredytowych w podziale na branże;

c) zestawienie ekspozycji kredytowych w podziale na rodzaje zabezpieczenia;

d) informacje o charakterze jakościowym dotyczące zależności biznesowych, ekonomicznych, rodzinnych dotyczące klientów posiadających duże ekspozycje;

2) w okresach rocznych:

a) analiza branży której łączna kwota ekspozycji przekracza 25%;

b) w ramach zabezpieczeń rzeczowych dokonuje analizy koncentracji zabezpieczenia wg dostawcy poręczenia lub gwarancji;

c) przeprowadzanie testów warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko kredytowe poprzez:

a) prowadzenie odpowiedniej polityki kredytowej, w tym standardów kredytowych dotyczących oceny zdolności kredytowej;

b) stosowanie zabezpieczeń spłaty kredytów;

c) stosowanie systemu limitów;

posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów kredytowych.

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

3) Ryzyko stopy procentowej

Za obszar ryzyka stopy procentowej w Banku odpowiadają:

- 1) Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem stopy procentowej, w tym nad: identyfikacją, pomiarem, monitorowaniem i sprawozdawaniem ryzyka stopy procentowej;
- 2) Wiceprezes ds. finansowych w zakresie nadzoru nad operacyjnym zarządzaniem ryzykiem stopy procentowej, nadzorujący komórkę zarządzania „wolnymi środkami”.

Za kształtowanie poziomu pozycji bilansowych wrażliwych na zmianę stóp procentowych oraz zagospodarowania nadwyżek środków w Banku odpowiada Wydział księgowości i rozliczeń.

Zadania związane z identyfikacją, pomiarem, monitorowaniem, kontrolowaniem i raportowaniem ryzyka stopy procentowej wykonuje Zespół ryzyka. Zadania te Zespół wykonuje w cyklach kwartalnych. Raport z oceny ryzyka obejmuje w szczególności następujące elementy:

- a) strukturę aktywów i pasywów według rodzajów stóp referencyjnych;
- b) wielkość niedopasowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp referencyjnych, w poszczególnych przedziałach czasowych;
- c) informację o poziomie marży odsetkowej Banku oraz spreadu (różnicy pomiędzy oprocentowaniem aktywów i pasywów);
- d) podstawowe wskaźniki ekonomiczne z zakresu ryzyka stopy procentowej;
- a) analizę luki przeszacowania obejmującą symulacje zmian wyniku odsetkowego w okresie najbliższego roku;
- b) informacje o poziomie i stopniu wykorzystania poszczególnych limitów w zakresie stopy procentowej oraz wartości przekroczeń monitorowanych limitów;
- c) testy warunków skrajnych;
- d) wnioski i propozycje rekomendacji, w tym proponowane rozwiązania w przypadku przekroczenia limitów.

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez:

- a) stosowanie systemu limitów,
- b) dopasowywanie (w ramach możliwości) terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp procentowych oraz stóp referencyjnych.

4) Ryzyko płynności

Za obszar ryzyka płynności w Banku odpowiadają:

- 1) Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem płynności, w tym nad: identyfikacją, pomiarem, monitorowaniem i sprawozdawaniem ryzyka płynności;

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- 2) Wiceprezes ds. finansowych w zakresie nadzoru nad operacyjnym zarządzaniem ryzykiem płynności, nadzorujący komórkę zarządzania „wolnymi środkami”.

Zadania związane z utrzymaniem bieżącej, krótkoterminowej i długoterminowej płynności w Banku wykonuje Wydział księgowości i rozliczeń, który odpowiada za optymalne zarządzanie środkami Banku, w tym zagospodarowaniem nadwyżek środków oraz za wywiązywanie się Banku z zawartych umów.

Zadania związane z identyfikowaniem, pomiarem, monitorowaniem, raportowaniem i kontrolowaniem ryzyka płynności w Banku wykonuje Zespół ryzyka. Zadania te Zespół ryzyka wykonuje w cyklach miesięcznych. Raport z oceny ryzyka płynności obejmuje w szczególności następujące elementy:

- a) alternatywne źródła finansowania;
- b) kalkulację nadzorczych miar płynności i wskaźnika LCR;
- c) strukturę i stabilność źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów;
- d) stopień niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych (dynamiczna luka płynności – kwartalnie);
- e) wpływ pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności;
- f) poziom aktywów nieobciążonych;
- g) analizę wskaźników płynności;
- h) przepływy pieniężne;
- i) ryzyko związane z płynnością długoterminową (raport roczny);
- j) wyniki testów warunków skrajnych (kwartalnie)
- k) stopień przestrzegania limitów;
- l) poziom wykonania Planu pozyskania i utrzymania środków uznanych przez Bank za stabilne źródło finansowania (kwartalnie).

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez:

- a) stosowanie systemu limitów,
- b) monitorowanie i reagowanie na sygnały wczesnego ostrzegania,
- c) utrzymywanie aktywów nieobciążonych zabezpieczających sytuację kryzysową w określonym „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni,
- d) posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów płynności.

5) Ryzyko walutowe

Za obszar ryzyka walutowego w Banku odpowiadają:

- 1) Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad pomiarem i monitorowaniem ryzyka walutowego;

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- 2) Wiceprezes ds. handlowych w zakresie nadzoru nad operacyjnym zarządzaniem ryzykiem walutowym.

Zadania związane z identyfikowaniem, pomiarem, monitorowaniem, raportowaniem i kontrolowaniem ryzyka walutowego w Banku wykonuje Zespół ryzyka. Zadania te Zespół ryzyka wykonuje w cyklach miesięcznych za wyjątkiem testów warunków skrajnych, które są raportowane w cyklach kwartalnych. Raport z oceny ryzyka walutowego obejmuje w szczególności następujące elementy:

- 1) kształtowania się poszczególnych kursów walut;
- 2) wielkości dokonywanych transakcji kupna/sprzedaży walut;
- 3) wpływu zmiany kursów walutowych na wynik finansowy Banku;
- 4) powiązań z innymi rodzajami ryzyka;
- 5) wyników testów warunków skrajnych;
- 6) stopnia realizacji i przestrzegania limitów;
- 7) analizy wskaźników,
- 8) wielkości pozycji walutowych.

Bank ogranicza ryzyko walutowe poprzez:

- a) stosowanie systemu limitów,
- b) domykanie pozycji walutowych.

6) Ryzyko operacyjne

Za nadzór nad zarządzaniem ryzykiem operacyjnym odpowiada Prezes Zarządu.

Za monitorowanie i raportowanie ryzyka operacyjnego odpowiedzialny jest Zespół ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje wszystkie obszary działalności Banku, w związku z czym w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym uczestniczą pracownicy wszystkich komórek i jednostek organizacyjnych Banku oraz wszystkich szczebli zarządzania. Na potrzeby systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, w Banku wyznaczono osoby/komórki pełniące niżej wskazane role:

- 1) Menadżer ryzyka;
- 2) Właściciel ryzyka;
- 3) Właściciel procesu;
- 4) Zespół ryzyka.

Bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym Banku polega na:

- 1) zapobieganiu zdarzeniom powstającym w bieżącej działalności, w procesach oraz systemach, przy zastosowaniu mechanizmów kontrolnych adekwatnych do skali generowanego ryzyka;
- 2) podejmowaniu działań zmierzających do ograniczania liczby i skali występujących zagrożeń w przypadku przekroczenia akceptowanego poziomu;

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- 3) likwidowaniu negatywnych skutków zdarzeń operacyjnych;
- 4) rejestrowaniu danych o zdarzeniach operacyjnych i poniesionych stratach operacyjnych.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest wspomagany programem informatycznym.

Monitorowanie i raportowanie ryzyka operacyjnego dokonuje Zespół ryzyka w cyklach kwartalnych. Raport obejmuje w szczególności następujące elementy:

- a) zgromadzone dane o zdarzeniach operacyjnych,
- b) kluczowe wskaźniki KRI (półrocznie),
- c) ocenę czynności bankowych lub czynności faktycznych związanych z działalnością bankową,
- d) wyniki testów warunków skrajnych (rocznie).

Bank ogranicza ryzyko operacyjne poprzez:

- a) wdrożenie regulacji wewnętrznych opisujących realizowane w Banku procesy, systemy i oferowane Klientom produkty,
- b) wydawanie rekomendacji lub zaleceń, które pozwalają na zminimalizowanie ryzyka,
- c) stosowanie mechanizmów kontrolnych (m.in. wprowadzenie w Banku systemu zatwierdzania/akceptacji „na drugą rękę”, regularne przeprowadzanie kontroli wewnętrznych),
- d) transferowanie ryzyka,
- e) stosowanie planów ciągłości działania.

7) Ryzyko kapitałowe

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka, tym samym oblicza łączną wielkość wymogu kapitałowego (wewnętrzny wymóg kapitałowy) w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy. Następnie Bank ocenia, czy regulujący wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe, operacyjne i walutowe i jeżeli jest to konieczne, to zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego, oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na te ryzyka. Kapitał wewnętrzny stanowi sumę regulacyjnego wymogu kapitałowego, dodatkowych wymogów kapitałowych oraz wymogów kapitałowych na pozostałe istotne rodzaje ryzyka obliczonych zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego.

W procesie monitorowania i raportowania ryzyka kapitałowego uczestniczą:

Zespół ryzyka :

- 1) monitoruje poziom funduszy własnych, identyfikuje potrzeby kapitałowe;

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- 2) ocenia stopień pokrycia funduszami różnych rodzajów ryzyka bankowego;
- 3) wskazuje na rozwiązania zmierzające do efektywnego wykorzystania funduszy własnych;
- 4) ocenia skalę zapotrzebowania Banku na zwiększenie funduszy własnych;
- 5) opracowuje propozycje zmierzające do odpowiedniego alokowania funduszy własnych;
- 6) wskazuje na sposoby ograniczania ryzyka, w przypadku pojawienia się zagrożeń związanych z brakiem adekwatności kapitałowej Banku;
- 7) opracowuje informację zarządczą z zakresu łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i poziomów współczynników kapitałowych oraz kapitału wewnętrznego i poziomu wewnętrznego współczynnika kapitałowego;
- 8) opracowuje propozycje aktualizacji procedury w zakresie zarządzania i planowania kapitałowego, w tym szacowania kapitału wewnętrznego;
- 9) monitoruje poziom adekwatności kapitałowej;
- 10) przeprowadza testy warunków skrajnych.

Wydział księgowości i rozliczeń:

- 1) gromadzi dane finansowe, potrzebne do monitorowania adekwatności kapitałowej Banku;
- 2) może wnosić propozycje zmian do procedur wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i szacowania kapitału wewnętrznego, w wypadku zaistnienia sytuacji specyficznej, której dotychczasowe procedury nie obejmowały.

Zespół sprawozdawczości – opracowuje propozycje aktualizacji procedury dotyczącej wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko.

Bank zarządza poziomem adekwatności kapitałowej poprzez jednoczesne kreowanie wielkości funduszy własnych oraz wpływające na poziom generowanego ryzyka. Poziom adekwatności kapitałowej, mierzony wielkością współczynników kapitałowych jest monitorowany w cyklach miesięcznych natomiast mierzony wielkością wewnętrznego współczynnika kapitałowego podlega systematycznemu monitorowaniu w okresach kwartalnych. W przypadku, gdy wielkość wymogów kapitałowych lub poziom funduszy własnych będą zagrażać utrzymaniu współczynników kapitałowych lub wewnętrznego współczynnika kapitałowego na poziomach określonych w celach strategicznych, częstotliwość analizy poziomu adekwatności kapitałowej zostaje zwiększona.

Bank ogranicza ryzyko kapitałowe poprzez:

- a) utrzymywanie odpowiedniego poziomu współczynników kapitałowych oraz relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych,
- b) posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów kapitałowych.

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

8) Ryzyko braku zgodności

Za całość koordynacji procesu identyfikacji i zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności oraz za nadzór nad działaniem komórki zgodności odpowiada Prezes Zarządu Banku. Zadania z zakresu ryzyka braku zgodności realizuje osoba zatrudniona na stanowisku zgodności, pełniąc jednocześnie funkcję doradcy Prezesa Zarządu i komórki ds. etyki. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wykonywaniem przez Zarząd obowiązków dotyczących zapewniania zgodności, zarówno w ramach funkcji kontroli, jak i zarządzania ryzykiem braku zgodności i co najmniej raz w roku ocenia efektywność procesów zarządzania tym ryzykiem przez Bank, w oparciu o okresowe raporty komórki zgodności i informacje uzyskane od Zarządu.

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest zachowanie zgodności w Banku poprzez ograniczanie lub eliminowanie przypadków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych i przyjętych przez Bank standardów postępowania oraz podejmowanie skutecznych działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania przypadków niezgodności. W celu zapewnienia owej zgodności, Bank wprowadza odpowiednie rozwiązania organizacyjne, edukacyjne i prawne, w tym między innymi wydaje odrębne regulacje normujące zasady etyki i dobre praktyki, tryb rozpatrywania skarg i reklamacji oraz technikę prawodawczą dla potrzeb wewnętrznych przepisów prawnych, a także zarządza konfliktami interesów i ładem korporacyjnym oraz zapewnia funkcjonowanie systemu anonimowego powiadamiania o naruszeniach prawa oraz obowiązujących w Banku procedur i standardów etycznych.

W strukturze organizacyjnej Banku wyodrębniona jest komórka zgodności, która podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu. Działanie komórki zgodności obejmuje zadania drugiego poziomu systemu kontroli wewnętrznej (drugiej linii obrony przed ryzykiem), polegające na zapewnianiu zgodności w działaniu całego Banku, w tym w szczególności na:

- 1) opracowaniu regulacji wewnętrznych określających cel, zakres i szczegółowe zasady działania oraz strukturę organizacyjną komórki zgodności,
- 2) tworzeniu regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku,
- 3) dbałości o właściwe powiązanie zarządzania ryzykiem braku zgodności ze strategią Banku,
- 4) prowadzeniu rejestru naruszeń,
- 5) sporządzaniu na potrzeby Zarządu i Rady Nadzorczej informacji dotyczących stopnia efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz zmian w poziomie i profilu tego ryzyka,

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- 6) przedstawianiu Zarządowi propozycji działań, mających na celu minimalizowanie powstałego ryzyka braku zgodności i ograniczanie występowania stwierdzonych naruszeń przepisów prawa i norm postępowania przyszłości,
- 7) monitorowaniu na bieżąco zmian w zewnętrznych przepisach prawa oraz informowaniu pracowników Banku i Zarządu o istotnych zmianach,
- 8) opiniowaniu nowych produktów lub procesów pod kątem ewentualnego wystąpienia ryzyka braku zgodności,
- 9) monitorowaniu terminowości i zakresu aktualizacji procedur wewnętrznych,
- 10) kształtowaniu świadomości istnienia ryzyka braku zgodności wśród pracowników Banku,
- 11) doradzaniu Zarządowi i komórkom organizacyjnym w zakresie zgodności.

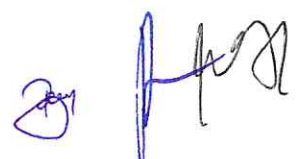
Ryzyko braku zgodności zostało uznane przez Bank za ryzyko trudnomierzalne, toteż jego ocena odbywa się poprzez szacowanie jakościowe na podstawie:

- a) oceny skutków potencjalnych i rzeczywistych strat związanych z naruszeniami compliance,
- b) oceny występowania najbardziej typowych naruszeń compliance i innych czynników wpływających na ryzyko zgodności.

Wyznaczenie profilu ryzyka braku zgodności Banku opiera się na analizie danych dotyczących strat finansowych oraz niefinansowych z tytułu ryzyka braku zgodności. Profil ryzyka tego ryzyka wyznaczany jest w oparciu o dane dotyczące następujących grup kosztów ponoszonych przez Bank: odsetki karne, zapłacone kary umowne i administracyjne, zapłacone odszkodowania, koszty windykacji spowodowane nieprzestrzeganiem przepisów powszechnie obowiązujących i przepisów wewnętrznych, tworzone rezerwy na poczet ewentualnych wypłat odszkodowań lub pokrycia innych kosztów związanych z naruszeniem przepisów prawa lub standardów postępowania oraz inne rzeczywiste lub potencjalne koszty będące bezpośrednim następstwem nieprzestrzegania przepisów powszechnie wiążących lub wewnętrznych regulacji i procedur.

Raporty dotyczące ryzyka braku zgodności sporządzane są dla Rady Nadzorczej i Zarządu w okresach kwartalnych. Raporty te zawierają:

- 1) zidentyfikowane przypadki ryzyka braku zgodności, które wystąpiły w okresie objętym raportem;
- 2) ocenę zidentyfikowanych przypadków ryzyka braku zgodności wraz z informacją o profilu ryzyka;
- 3) rekomendowane mechanizmy kontrolowania i ograniczania ryzyka;

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- 4) ocenę skuteczności rekomendowanych środków naprawczych, które były wydawane na bieżąco lub zawarte w poprzednim raporcie;
- 5) wyniki przeprowadzonych monitoringów i testów zgodności.

2.4 Strategia w zakresie zabezpieczenia i ograniczania ryzyka

W celu ograniczania ryzyka, Bank wprowadził szereg limitów, pozwalających na dywersyfikację ryzyka oraz wdrożenie w odpowiednim momencie mechanizmów kontrolnych zapobiegających powstaniu nadmiernego ryzyka.

W przypadku przekroczenia ustanowionego limitu, raporty zawierają informacje na temat przyczyn przekroczenia, w tym ustalenia czy przekroczenie ma charakter jednorazowy czy jest wynikiem zmian strukturalnych oraz rekomendacje działań umożliwiających utrzymanie ryzyka na bezpiecznym poziomie.

Ponadto w Banku wprowadzone zostały „Zasady ustanawiania prawnych form zabezpieczeń wierzytelności Banku w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie” w celu zapewnienie zwrotu przysługującej Bankowi wierzytelności w sytuacji braku spłaty wierzytelności przez klienta w terminie ustalonym w umowie.

2.5 Oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku.

Oświadczenie Zarządu Banku na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku stanowi **Załącznik nr 1** do niniejszej Informacji.

2.6 Oświadczenie na temat ryzyka, w którym pokrótce omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności.

Oświadczenie Zarządu Banku na temat ogólnego profilu ryzyka Banku zawierające kluczowe wskaźniki i dane liczbowe, zapewniające zewnętrznym zainteresowanym stronom całościowy obraz zarządzania ryzykiem przez Bank, w tym tolerancję na ryzyko określone przez Radę Nadzorczą Banku stanowi **Załącznik nr 2** do niniejszej Informacji.

2.7 Informacje w zakresie zarządzania

1. Opis przepływu informacji na temat ryzyka kierowanych do organu zarządzającego

W Banku funkcjonuje system bieżącego i okresowego informowania i raportowania o istotnych rodzajach ryzyka, a podstawą monitorowania procesu zarządzania ryzykiem jest formalnie ustawiony system informacji zarządczej.

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

System sprawozdawczości zarządczej dostarcza informacji na temat:

- rodzajów i wielkości ryzyka w działalności Banku,
- profilu ryzyka,
- stopnia wykorzystania limitów wewnętrznych,
- wyników testów warunków skrajnych,
- skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem.

Raporty z zakresu oceny poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka Banku otrzymują:

1) Zarząd Banku:

a) w cyklach miesięcznych w zakresie:

- ryzyka kredytowego,
- ryzyka płynności,
- ryzyka walutowego,
- adekwatności kapitałowej,
- ryzyka inwestycji,

b) w cyklach kwartalnych w zakresie:

- ryzyka operacyjnego,
- ryzyko koncentracji,
- ryzyko stopy procentowej,
- ryzyka braku zgodności.

2) Rada Nadzorcza - w cyklach kwartalnych i półrocznych w zależności od rodzaju ryzyka.

Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością umożliwiającą dostarczenie informacji o zmianach profilu ryzyka Banku. Zakres oraz szczegółowość sprawozdań wewnętrznych są dostosowane do rodzaju raportowanego ryzyka oraz odbiorców informacji.

Rzetelność, dokładność oraz aktualność dostarczanych informacji zapewnia wprowadzone w Banku stanowisko kontroli wewnętrznej.

Szczegółowe zasady działania systemu informacji zarządczej reguluje w Banku oddzielna procedura.

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

III. Zakres stosowania wymogów rozporządzenia

Bank nie posiadał podmiotów zależnych, w związku z powyższym nie dokonywał konsolidacji celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

IV. Fundusze własne

Bank przyjmuje strategię bezpiecznego funkcjonowania, opartą na utrzymywaniu rozmiarów działalności obciążonej ryzykiem na poziomie adekwatnym do posiadanych funduszy własnych.

Wysokość funduszy własnych (kapitał uznany) Banku wyliczana jest zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CRR) i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26.06.2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi (CRD IV).

Szczegółowe informacje na temat poszczególnych elementów funduszy własnych wg stanu na dzień 31.12.2019 r. stanowi **Załącznik nr 3** do niniejszej Informacji.

Kapitał rezerwowy składa się z funduszu zasobowego i rezerwowego. Poziom funduszu zasobowego wg stanu na dzień 31.12.2019 r. uległ zwiększeniu o 3 250 tys. zł. Źródłem wzrostu funduszu była nadwyżka bilansowa roku 2018, przekazana w 96% na fundusz zasobowy. Fundusz ogólnego ryzyka nie wykazał w roku 2019 zmian. Fundusz udziałowy spadł o 13,8 tys. zł z tytułu uzyskania zgody KNF na obniżenie funduszy własnych poprzez wypłatę udziałów. Postawę obliczania funduszu udziałowego stanowi kwota opłaconych udziałów wg stanu na 28.06.2013 r. Z uwagi na posiadaną cechę „wieczystości” został zgodnie z CRR, zaliczony do funduszy własnych. Rezerwa na ryzyko ogólne kształtowała się bez zmian.

Ujawnienia dotyczące instrumentów kapitałowych stanowi **Załącznik nr 4** do niniejszej Informacji.

V. Wymogi kapitałowe

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Poziomem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy.

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie wyznacza regulacyjny wymóg kapitałowy w oparciu o:

- metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego,
- metodę podstawowego wskaźnika bazowego w zakresie ryzyka operacyjnego,

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- metodę de minimis w zakresie ryzyka walutowego.

Przy obliczaniu dodatkowych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka przyjmuje się następujące założenia:

- 1) kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka będzie obliczany jako koszt lub utracony przychód (z wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego), który może się pojawić w wyniku zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej;
- 2) koszt lub utracony przychód, o którym mowa w pkt. 1, obliczany jest na podstawie testów warunków skrajnych, które Bank przeprowadza dla poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne;
- 3) część lub całość kwoty, o której mowa w pkt. 2, Bank może zabezpieczyć z wyniku finansowego zaplanowanego na dany rok obrotowy;
- 4) poziom akceptowalnej straty lub utraconego przychodu (tzw. wskaźnik wrażliwości) Bank wyznacza raz do roku (jako procent funduszy własnych Banku) w oparciu o następujące przesłanki:
  - a) wysokość planowanego wyniku finansowego na rok obrotowy, w którym aktualizowane są niniejsze Zasady;
  - b) poziom łącznego współczynnika kapitałowego;
  - c) plany kapitałowe;
- 5) dodatkowym wymogiem kapitałowym dla poszczególnych rodzajów ryzyka (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego, którego zasady wyliczania opisane zostały w Zasadach szacowania kapitału wewnętrznego (...)) będzie kwota, o jaką koszt lub utracony przychód przekroczy akceptowalny poziom ryzyka, o którym mowa w pkt. 4.

Kapitał wewnętrzny stanowi sumę regulacyjnego wymogu kapitałowego, dodatkowych wymogów kapitałowych oraz wymogów kapitałowych na pozostałe istotne rodzaje ryzyka obliczonych zgodnie z obowiązującymi w Banku „Zasadami szacowania kapitału wewnętrznego w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie”.

Celem strategicznym Banku w zakresie poziomu adekwatności kapitałowej jest utrzymanie relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych na poziomie maksimum 73%. Na dzień 31.12.2019 r. relacja wyniosła 55,6%.

W 2019 roku Komisja Nadzoru Finansowego nie nałożyła na Bank obowiązku utrzymania dodatkowych wymogów kapitałowych.

Bank stosuje współczynnik wsparcia, o którym mowa w § 501 Rozporządzenia CRR. Wartość aktywów ważonych ryzykiem obliczonych dla ekspozycji wobec małego lub średniego przedsiębiorcy (MŚP), zaliczonych do ekspozycji wobec przedsiębiorstw, ekspozycji detalicznych lub ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

(z wyłączeniem ekspozycji, których dotyczy niewykonanie zobowiązania), Bank dodatkowo mnoży przez współczynnik wsparcia równy 0,7619.

Poniższa tabela przedstawia kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonych ryzykiem, po zastosowaniu współczynnika wsparcia wobec MŚP dla każdej klasy ekspozycji wg stanu na dzień 31.12.2019 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota /tys. zł/
1.	Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	254
2.	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych i władz lokalnych	1 643
3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	9
4.	Ekspozycje wobec instytucji	-
5.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	771
6.	Ekspozycje detaliczne	10 766
7.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	3 135
8.	Ekspozycje, których dotyczy nie wykonanie zobowiązania	140
9.	Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	149
10.	Ekspozycje kapitałowe	883
11.	Pozostałe	381
RAZEM		18 131

Poniższe zestawienie przedstawia poziom minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka według stanu na dzień 31.12.2019 r.

Wyszczególnienie	Alokacja kapitału regulacyjnego	Alokacja dodatkowego wymogu kapitałowego
Ryzyko kredytowe	18 131	3 932
Ryzyko rynkowe	-	-
Ryzyko operacyjne	2 425	-
Pozostałe wymogi	-	-
Ryzyko koncentracji zaangażowań	-	2
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	-	3 528
Ryzyko płynności	-	-
Ryzyko kapitałowe	-	-
Kapitał regulacyjny	20 556	
Kapitał wewnętrzny	28 018	
Łączny współczynnik kapitałowy /%/ Wewnętrzny współczynnik kapitałowy /%/ 19,57		14,36

Wyliczenia zostały dokonane zgodnie z „Zasadami wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie” oraz „Zasadami szacowania kapitału wewnętrznego w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie”.

Najistotniejszym elementem całkowitego wymogu kapitałowego pozostaje wymóg z tytułu ryzyka kredytowego.

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

Na dzień 31.12.2019 r. Bank spełniał wszystkie wymogi w zakresie adekwatności kapitałowej.

VI. Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta

Bank nie ogłasza informacji w zakresie ryzyka kredytowego kontrahenta, ponieważ w Banku nie występowały instrumenty pochodne oraz transakcje z przeznaczeniem odkupu w rozumieniu art. CRR.

VII. Bufor antycykliczny

Ujawnienia dotyczące bufora antycyklicznego stanowią **Załącznik nr 5** do niniejszej Informacji.

VIII. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego

Stosowane definicje dla należności: nieobsługiwanych i restrukturyzowanych oraz przeterminowanych i zagrożonych, podejścia w zakresie korekt wartości i rezerw celowych/odpisów dotyczących odsetek, w tym również rezerwy na ryzyko

Ekspozycje nieobsługiwane i restrukturyzowane są zdefiniowane w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (dalej: Rozporządzenie 680/2014).

Zgodnie z Załącznikiem V do Rozporządzenia 680/2014, za ekspozycje nieobsługiwane uznaje się ekspozycje, które spełniają dowolne z poniższych kryteriów:

- przeterminowanie istotnych ekspozycji o ponad 90 dni,
- małe prawdopodobieństwo wywiązania się w całości przez dłużnika ze swoich zobowiązań kredytowych bez konieczności realizacji zabezpieczenia, niezależnie od istnienia przeterminowanych kwot lub liczby dni przeterminowania.

Jednocześnie ekspozycje, w odniesieniu do których uznaje się, że miało miejsce niewykonanie zobowiązania zgodnie z art. 178 CRR, oraz ekspozycje, w odniesieniu do których stwierdzono utratę wartości zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, zawsze uznaje się za ekspozycje nieobsługiwane. W praktyce za ekspozycje nieobsługiwane Bank uznaje ekspozycje zagrożone.

Ekspozycje przeterminowane – ekspozycja, której przeterminowanie przekracza 90 dni, a przeterminowana kwota przekracza 500 zł. w przypadku klasy ekspozycji detalicznych oraz 3 000 zł. w przypadku pozostałych klas ekspozycji.

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

Należnościami zagrożonymi są ekspozycje kredytowe zaliczone do kategorii poniżej standardu, wątpliwej i straconej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z dnia 22.02.2019 r. ((Dz.U. 2019 poz. 520).

Dla potrzeb wyliczenia odpowiedniej wysokości rezerw celowych od ekspozycji kredytowych klasyfikowanych do kategorii „normalnej”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwej” lub „straconej”, stosuje się zasady wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz zasady określone w „Zasadach klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością Banku Spółdzielczego w Gnieźnie”.

Rezerwę na ryzyko ogólne Bank tworzy zgodnie z art.130 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r.- Prawo bankowe (Dz.U. z 2018 r. poz. 2187, 2243 i 2354 oraz z 2019 r. poz. 326.

Rezerwy celowe na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi, zaklasyfikowanymi do kategorii „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone” oraz odpisy aktualizujące należności związane z tymi ekspozycjami kredytowymi tworzy się na podstawie indywidualnej oceny ryzyka obciążającego daną ekspozycję, jednak w wysokości co najmniej wymaganego poziomu rezerw oraz odpisów, stanowiącego w relacji do podstawy tworzenia rezerw celowych oraz odpisów aktualizujących należności związanych z ekspozycjami kredytowymi:

- 1,5% - w przypadku kategorii „pod obserwacją”,
- 20% - w przypadku kategorii „poniżej standardu”,
- 50% - w przypadku kategorii „wątpliwe”,
- 100% - w przypadku kategorii „stracone”.

Stan rezerw celowych i odpisów aktualizujących na należności na początek i koniec roku obrotowego 2019 r. oraz ich zmiany przedstawia poniższa tabela (dane w tys. zł):

Tabela nr 1

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na początek roku obrotowego	Zwiększenia	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Zmiany sytuacji oraz zmiany zespołu kont	Stan rezerw na koniec roku obrotowego
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Rezerwy celowe od należności od sektora finansowego, w tym:		-	-	-	-	-
	- w sytuacji normalnej i pod obserwacją						-
	- poniżej standardu						-
	- wątpliwe						-
	- stracone						-
2.	Rezerwy celowe od należności od sektora niefinansowego, w tym:	7 004,1	3 434,8	401,9	3 766,9	789,2	7 059,3

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

	- w sytuacji normalnej i pod obserwacją	1 687,2	761,0		741,3	139,2	1 846,1
	- poniżej standardu	60,6	173,6		791,5	650,0	92,7
	- wątpliwe	233,4	1 874,5		576,2		1 531,7
	- stracone	5 022,9	625,7	401,9	1 657,9		3 588,8
3.	Rezerwy celowe od należności sektora budżetowego, w tym:	95,1	-	-	67,1	-	28,0
	- w sytuacji normalnej i pod obserwacją						-
	- poniżej standardu	95,1	-		67,1		28,0
	- wątpliwe						-
	- stracone						-
	RAZEM	7 099,2	3 434,8	401,9	3 834,0	789,2	7 087,3

Tabela nr 2

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na początek roku obrotowego	Zwiększenia	Wykorzystanie	Rozwiązanie	Zmiany sytuacji oraz zmiany zespołu kont	Stan odpisu na koniec roku obrotowego
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Odpisy aktualizujące należności od sektora niefinansowego, w tym:	1 369,7	420,1	48,6	570,7	10,2	1 180,7
	- w sytuacji normalnej i pod obserwacją	0,9	4,9		15,2	10,2	0,8
	- poniżej standardu	0,0	13,4		13,3		0,1
	- wątpliwe	1,0	31,7		6,8		25,9
	- stracone	1 367,8	370,1	48,6	535,4		1 153,9
2.	Odpisy aktualizujące należności od sektora budżetowego, w tym:	0,0	0,1	-	0,1	-	0,0
	- w sytuacji normalnej i pod obserwacją						-
	- poniżej standardu	0,0	0,1		0,1		0,0
	- wątpliwe						-
	- stracone						-
3.	Instrumenty finansowe	-	-	-	-	-	-
	- obligacje						-
	- jednostki uczestnictwa FIO						-
	- certyfikaty inwestycyjne						-
	- akcje i udziały						-
4.	Rzeczowe aktywa trwałe						-
5.	Inne aktywa						-
	RAZEM	1 369,7	420,1	48,6	570,7	10,2	1 180,7

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

Strukturę należności z rozpoznaną utratą wartości w wartości bilansowej brutto wg stanu na dzień 31.12.2019 r. przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Ekspozycje	Wartość (tys. zł)
1.	Należności zagrożone	7 381
	Kredyty nieprzeterminowane	1 014
	Kredyty przeterminowane	6 367
	Rezerwy celowe i odpisy aktualizacyjne	6 421

Całkowita kwota ekspozycji po odliczeniu korekt wartości rezerw i bez uwzględnienia technik ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnia kwota ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji.

Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) wg stanu na dzień 31.12.2019 r., bez uwzględnienia technik ograniczania ryzyka kredytowego oraz średnią kwotą za okres od 31.12.2018 r. do 31.12.2019 r.,

Lp	Wyszczególnienie	Wartość ekspozycji na dzień 31.12.2019 r. /tys. zł/	Średnia wartość w okresie od 01.01.2019r. do 31.12.2019r. /tys. zł/	Czy kategoria jest istotna tak/nie
1.	Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	3 603	2 988	Nie
2.	Ekspozycje wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych	102 663	98 283	Nie
3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	366	1 081	Nie
4.	Ekspozycje wobec instytucji	206 174	203 270	Tak
5.	Ekspozycje wobec przedsiębiorców	10 916	11 919	Nie
6.	Ekspozycje detaliczne	209 535	202 102	Tak
7.	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	45 547	43 368	Nie
8.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 225	1 092	Nie
9.	Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	5 086	4 242	Nie
10.	Ekspozycje kapitałowe	11 039	8 514	Nie
11.	Inne ekspozycje	16 039	14 608	Nie
	RAZEM	612 193	591 467	

przy czym przyjmuje się, że kategorie ekspozycji kredytowych, które stanowią przynajmniej 20% łącznej kwoty ekspozycji kredytowych stanowią kategorie istotne.

Struktura branżowa ekspozycji.

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na branże (według Polskiej Klasyfikacji Działalności, z wyłączeniem ekspozycji kredytowej wobec konsumentów), przy czym przyjmuje, że branża, która stanowi przynajmniej 30% łącznej kwoty ekspozycji kredytowych jest istotna.

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

Struktura ekspozycji (wartość netto z pozabilansem) Banku w branżach z największym zaangażowaniem wg stanu na dzień 31.12.2019 r. przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Branże	Wartość ekspozycji /tys. zł /	Należności zagrożone /tys. zł/	Rezerwy /tys. zł/	ESP /tys. zł/	Czy kategoria jest istotna tak/nie
1.	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	131 196	1 019	2 078	1 229	Tak
2.	Budownictwo	13 448	161	162	41	Nie
3.	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych	10 333	542	525	23	Nie
4.	Administracja publiczna i obrona narodowa	104 585	0	0	2	Tak
5.	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	5 255	0	150	38	Nie
6.	Pozostałe	16 338	2 961	3 508	108	Nie
Razem zaangażowanie branżowe		281 155	4 683	6 423	1 441	

Strukturę ekspozycji wg. okresów zapadalności w wartości nominalnej w podziale na klasy należności wg stanu na dzień 31.12.2019 r. przedstawia poniższa tabela

L.p.	Klasy należności	Bez określonego terminu	Do roku	1 - 2 lat	2 - 5 lat	5 - 10 lat	10 - 20 lat	pow. 20 lat	Czy kategoria jest istotna tak/nie
1.	Kasa	11 271	0	0	0	0	0	0	Nie
2.	Należności od sektora finansowego	46 737	159 710	745	1 382	2 531	0	1 600	Tak
-	pozostałe monetarne instytucje finansowe	46 737	158 665	0	0	2 312	0	0	
-	pozostałe instytucje finansowe	0	1 045	745	1 382	219	0	1 600	
3	Należności od sektora niefinansowego	3 786	48 936	31 993	63 761	56 671	42 247	8 598	Tak
-	gospodarstwa domowe	2 441	40 768	28 469	59 196	52 288	40 991	8 598	
-	przedsiębiorstwa	1 345	7 999	3 356	4 452	4 383	1 256		
-	instytucje niekomercyjne	0	169	168	113	0	0	0	
4	Należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych	0	12 335	11 645	35 866	30 518	10 486	0	Nie
RAZEM		61 794	220 981	44 383	101 009	89 720	52 733	10 198	

Ujawnienia w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych stanowi **Załącznik nr 6** do niniejszej Informacji i zawiera:

- jakość kredytową ekspozycji restrukturyzowanych – tabela nr 1;
- jakość kredytową ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania – tabela nr 2;

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- c) ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy – tabela nr 3;
- d) zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowanie egzekucyjne – tabela nr 4.

IX. Techniki ograniczania ryzyka kredytowego

Bank na dzień 31.12.2019 r. nie korzystał z technik ograniczania ryzyka kredytowego.

X. Korzystanie z ECAI – zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej

Bank wykorzystuje oceny zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI na potrzeby wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem, dla następujących ekspozycji wobec:

- 1) instytucji - jeżeli rezydualny termin ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące,
- 2) samorządów regionalnych lub władz lokalnych - jeżeli ekspozycja nie jest denominowana lub finansowana w walucie krajowej,
- 3) podmiotów sektora publicznego - jeżeli pierwotny termin zapadalności ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące,

którym to kategoriom przypisywana jest waga ryzyka odpowiadająca stopniu jakości kredytowej rządu polskiego.

Bank korzysta z ocen jakości kredytowej nadanych przez ECAI:

- 1) Fitch Ratings;
- 2) Moody's Investors Service;
- 3) Standard and Poor's Ratings Services.

Jeżeli nadane oceny odpowiadają różnym wagom ryzyka wówczas Bank uwzględnia tę ocenę, której odpowiada wyższa waga ryzyka.

Jeżeli dostępne są więcej niż dwie oceny kredytowe sporządzone przez wyznaczone ECAI dla danej pozycji z ratingiem, wówczas uwzględnia się te dwie spośród nich, z którymi wiążą się najniższe wagi ryzyka, z zastrzeżeniem że: jeżeli dwie najniższe wagi ryzyka różnią się od siebie, przypisuje się wyższą z nich;

Bank uzależnia przyznanie wagi ryzyka od stopnia jakości kredytowej, który przypisano rządowi polskiemu wg następującej tabeli:

Stopień jakości kredytowej rządu polskiego	1	2	3	4	5	6
Waga ryzyka ekspozycji	20%	50%	100%	100%	100%	150%

Bank uzależnia stopień jakości kredytowej od oceny wiarygodności kredytowej w następujący sposób:

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

Stopień jakości kredytowej	Ocena wiarygodności kredytowej		
	Fitch Ratings	Moody's Investors Service	Standard and Poor's Ratings Services
1	AAA do AA	Aaa do Aa	AAA do AA
2	A	A	A
3	BBB	Baa	BBB
4	BB	Ba	BB
5	B	B	B
6	CCC i poniżej	Caa i poniżej	CCC i poniżej

W 2019 roku Bank nie korzystał z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI.

XI. Ekspozycja na ryzyko rynkowe

W 2019 r. w zakresie ryzyka rynkowego Bank wyznaczał wymóg wyłącznie na ryzyko walutowe. Wymóg kapitałowy na ryzyko walutowe w całym 2019 roku nie wystąpił.

XII. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne to ryzyko możliwości wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub zdarzeń zewnętrznych.

Bank obliczając wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego stosuje metodę podstawowego wskaźnika (BIA).

Klasyfikacja zdarzeń operacyjnych służy identyfikacji przyczyn powstawania tych zdarzeń, pomiarowi ryzyka operacyjnego oraz wykorzystania narzędzi statystycznych.

Rejestr zdarzeń ryzyka operacyjnego zgodnie z rekomendacją M KNF obejmuje 7 kategorii.

Proces ewidencji zdarzeń ryzyka operacyjnego realizowany jest za pomocą programu informatycznego, wspomagającego zarządzanie ryzykiem operacyjnym, który umożliwia rejestrację, pomiar, analizę i monitorowanie ryzyka.

W 2019 r. zarejestrowano łącznie 563 zdarzenia ryzyka operacyjnego. Limit kapitału na ryzyko operacyjne nie został przekroczony. Zdarzenia z kategorii 7 stanowią 75% ogółu zarejestrowanych zdarzeń ryzyka operacyjnego i dotyczą głównie: błędnych księgowañ, awarii bankomatów oraz dostaw energii. Koszty rzeczywiste z tytułu zarejestrowanych zdarzeń operacyjnych wyniosły 45,28 tys. zł.

Rejestr zdarzeń ryzyka operacyjnego w 2019 r.:

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

L.p.	Podział wg kategorii	Razem	Straty (tys. zł)
1	Oszustwa wewnętrzne	1	0,10
2	Oszustwa zewnętrzne	6	0
3	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwa w miejscu pracy	1	0
4	Klienci, produkty i praktyka biznesowa	10	0
5	Szkody w rzeczowych aktywach trwałych	2	0
6	Zakłócenia działalności Banku i awarie systemów	121	5,62
7	Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami	422	39,56
Razem		563	45,28

W celu ograniczenia ryzyka operacyjnego, w Banku podejmowane są działania polegające między innymi na:

- 1) wdrożeniu regulacji wewnętrznych opisujących realizowane w Banku procesy, systemy i oferowane Klientom Banku produkty;
- 2) wydawaniu rekomendacji lub zaleceń, które pozwalają na zminimalizowanie ryzyka;
- 3) stosowanie innych mechanizmów kontrolnych;
- 4) transferowanie ryzyka.

W 2019 roku nie odnotowano zdarzeń w zakresie ryzyka operacyjnego, które istotnie wpłynęłyby na bezpieczeństwo funkcjonowania Banku.

XIII. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnione w portfelu handlowym.

Zróznicowanie między ekspozycjami pod względem ich celów, w tym w zakresie zysków kapitałowych oraz celów strategicznych, a także przegląd stosowanych technik rachunkowości oraz metod wyceny, w tym zasadnicze założenia i praktyki mające wpływ na wycenę oraz wszystkie znaczące zmiany tych praktyk.

Podział ekspozycji ze względu na cel nabycia (zyski kapitałowe, przyczyny strategiczne) wg. stanu na dzień 31.12.2019 r. przedstawia poniższe zestawienie:

Lp.	Rodzaj ekspozycji	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na zyski kapitałowe - (w tys. zł)	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na przyjętą strategię - (w tys. zł)
1.	Akcje SGB – Bank S.A. w Poznaniu	0	4 404,5
RAZEM		0	4 404,5

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

W portfelu Banku na dzień 31.12 2019 roku znajduje się 44.045 akcji Banku Zrzeszającego SGB – Banku S.A. w Poznaniu w kwocie 4 404,5 tys. zł, o wartości nominalnej 100 zł za sztukę.

Bank posiada 2 635 udziałów (50 zł za jeden udział) w firmie PartNet sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie, która jest strategicznym udziałowcem firmy SoftNet sp. z o.o. (będącej dostawcą systemów informatycznych dla banków spółdzielczych) o wartości 131 750 zł. Z racji współpracy w zakresie ubezpieczeń: 800 udziałów (2 zł za sztukę) w Towarzystwie Ubezpieczeń Wzajemnych „Concordia” w wysokości 1 600 zł oraz 50 udziałów (5 zł za sztukę) w Towarzystwie Ubezpieczeń Wzajemnych - Macif, w wysokości 250 zł.

Od dnia 31.03.2016 r. Bank jest Członkiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB i posiada 1 udział o wartości nominalnej 1 000 zł.

Na dzień 31.12.2019 r. Bank posiada 700 sztuk Bankowych Papierów Wartościowych SGB – Bank S.A. serii D wyemitowanych przez SGB – Bank S.A. w dniu 13 listopada 2013 roku o wartości nominalnej 1 000 PLN każdy, 700 sztuk Bankowych Papierów Wartościowych SGB – Bank S.A. serii F wyemitowanych przez SGB – Bank S.A. w dniu 27 września 2017 roku o wartości nominalnej 1 000 PLN każdy, 1 600 sztuk Bankowych Papierów Wartościowych SGB – Bank S.A. serii G wyemitowanych przez SGB – Bank S.A. w dniu 6 maja 2019 roku o wartości nominalnej 1 000 PLN każdy oraz 3 500 sztuk Bankowych Papierów Wartościowych SGB – Bank S.A. serii H wyemitowanych przez SGB – Bank S.A. w dniu 3 lipca 2019 roku o wartości nominalnej 1 000 PLN każdy. Wartość BPW wraz z naliczonymi odsetkami na 31.12.2019 r. wynosi 6 577 037,79 zł. Zasady naliczania i wypłaty odsetek od BPW określone zostały w prospekcie emisyjnym SGB- Bank S.A.

Zgodnie z przyjętą w Banku Polityką rachunkowości wyceny aktywów i pasywów na dzień bilansowy dokonuje się według zasad określonych w ustawie, z uwzględnieniem odpowiednio przepisów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków, przepisów rachunkowości zabezpieczeń oraz następujących zasad:

- aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności wycenia się według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej;
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, wycenia się według wartości godziwej, a skutki zmian wartości godziwej odnosi się na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, do momentu wyłączenia aktywów finansowych z bilansu, w którym skumulowane skutki zmian wartości godziwej ujęte w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny ujmuje się odpowiednio w przychodach lub kosztach finansowych;

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- aktywa finansowe przeznaczone do obrotu wycenia się według wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej zalicza się odpowiednio do przychodów lub kosztów z operacji finansowych;
- kredyty i pożyczki oraz inne należności Banku, które nie zostały zaklasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, wycenia się według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej;
- akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych, wycenia się metodą praw własności, natomiast pozostałe udziały mniejszościowe wycenia się według ceny nabycia pomniejszone o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości;
- aktywa przejęte za długi wycenia się według wartości godziwej, a skutki wyceny zalicza się odpowiednio do pozostałych przychodów operacyjnych lub pozostałych kosztów operacyjnych; w przypadku gdy wartość godziwa przejętych aktywów jest wyższa od kwoty długu, różnica stanowi zobowiązanie wobec kredytobiorcy;
- zobowiązania finansowe, które nie zostały zakwalifikowane do aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, Bank wycenia na dzień bilansowy według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej;
- rezerwy wycenia się w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości,
- kapitały (fundusze) własne oraz pozostałe aktywa i pasywa wycenia się w wartości nominalnej.

XIV. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym.

Ryzyko stopy procentowej jest definiowane przez Bank, jako niebezpieczeństwo negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy oraz bilansową wartość zaktualizowaną kapitału. W ramach ryzyka stopy procentowej Bank wyróżnia następujące kategorie ryzyka:

- 1) ryzyko przeszacowania, wynikające z niedopasowania terminów przeszacowania pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
- 2) ryzyko bazowe, spowodowane niedoskonałą korelacją stóp procentowych.

Monitorowanie i raportowanie ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej odbywa się z częstotliwością kwartalną, dla wszystkich walut, przy wykorzystaniu następujących metod:

- lukę stopy procentowej,
- ocenę wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy Banku;
- analizę podstawowych wskaźników ekonomicznych;
- testy warunków skrajnych.

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

Testy warunków skrajnych przeprowadzane są w związku z dokonywaną oceną potencjalnego wpływu na sytuację finansową Banku dużych zmian parametrów rynkowych lub zmian w profilu ryzyka Banku. Stanowią one narzędzie diagnostyczne oceniające stabilność przychodów Banku w sytuacjach niekorzystnych.

Bank przeprowadza test warunków skrajnych dla ryzyka stopy procentowej dla zaistnienia następujących sytuacji:

Bank w ramach oceny poziomu ryzyka stopy procentowej przeprowadza w okresach kwartalnych dwa rodzaje testów warunków skrajnych:

1) zmiany stóp procentowych o 200 p.b. i jej wpływu na wynik finansowy,

Zmiana oprocentowania	Zmiana wyniku odsetkowego	% funduszy własnych	% wyniku odsetkowego (annualizowanego)
2,00%	5 956	11,8%	45,0%
-2,00%	- 4 785	-9,5%	-36,2%

2) zmiany stóp procentowych i ich wpływ na wartość zaktualizowaną kapitału przy założeniach:

- ✓ równoległego przesunięcia krzywej dyskontowej zero kuponowej o +/- 200 p.b.,
- ✓ równoległego wzrostu krzywej dyskontowej zero kuponowej o 250 p. b.,
- ✓ równoległego spadku krzywej dyskontowej zero kuponowej o 250 p.b.,
- ✓ spadku krzywej dyskontowej zero kuponowej dla krótkoterminowych stóp procentowych (do 1 roku) o 350 p.b. i wzrostu krzywej dyskontowej zero kuponowej dla długoterminowych stóp procentowych (powyżej 1 roku) o 150 p.b.,
- ✓ wzrostu krzywej dyskontowej zero kuponowej dla krótkoterminowych stóp procentowych (do 1 roku) o 350 p.b. i spadku krzywej dyskontowej zero kuponowej dla długoterminowych stóp procentowych (powyżej 1 roku) o 150 p.b.,
- ✓ spadku krzywej dyskontowej zero kuponowej dla krótkoterminowych stóp procentowych (do 1 roku) o 350 p.b.,
- ✓ wzrostu krzywej dyskontowej zero kuponowej dla krótkoterminowych stóp procentowych (do 1 roku) o 350 p.b.

L.p	Zmiana krzywej zerokuponowej	Wartość ekonomiczna Banku	Wpływ zmian stóp procentowych na wartość ekonomiczną	% Funduszy własnych	Poziom wykorzystania limitu %(2% funduszy własnych i Tier I)
1	+200p.b	246 899	677	1,35%	67,50%
2	- 200p.b	248 138	563	1,12%	56,00%
3	+250p.b	246 735	841	1,73%	86,50%
4	- 250 p b.	248 138	563	1,16%	58,00%
5	+350pb/-150pb	247 051	525	1,08%	54,00%
6	-350pb/+150pb	247 725	150	0,31%	15,50%
7	+ 350 p b.	246 866	709	1,46%	73,00%
8	- 350 p. b	247 927	351	0,72%	36,00%

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

Wyniki pomiaru wskazały, iż największy wpływ zmiany stóp procentowych na wartość ekonomiczną Banku wystąpił w wariancie + 250 p. b i wynosił 841 tys. zł co stanowi 1,73% funduszy własnych Banku.

W procesie szacowania kapitału wewnętrznego Banku, uwzględnia się ryzyko stopy procentowej, a utworzony kapitał wewnętrzny wynosił 3 528 tys. zł.

XV. Polityka w zakresie wynagrodzeń

Wprowadzenie

Na podstawie przepisów §§ 23-29 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach (Dz. U. z 2017 r. poz. 637), w Banku prowadzona jest odpowiednia polityka wynagrodzeń, uwzględniająca wymogi wynikające z Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 604/2014 - Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 604/2014 z dnia 4 marca 2014 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych w odniesieniu do kryteriów jakościowych i właściwych kryteriów ilościowych ustalania kategorii pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka instytucji (Dz. Urz. UE L 167 z 6 czerwca 2014 r., s. 30 ze zm.).

Polityka wynagrodzeń prowadzona jest adekwatnie do spółdzielczej formy prawnej Banku, rozmiaru i złożoności prowadzonej działalności oraz ryzyka z nią związanego, a także wewnętrznej organizacji Banku. W obszarze dotyczącym kształtowania wynagrodzeń w Banku funkcjonują w szczególności:

- a) Polityka wynagrodzeń w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie, wprowadzona na mocy uchwały Nr 87/2017 Zarządu Banku Spółdzielczego w Gnieźnie z dnia 27 października 2017 r.,
- b) Polityka wynagradzania osób mających istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie, wprowadzona na mocy uchwały Nr 85/2017 Zarządu Banku Spółdzielczego w Gnieźnie z dnia 27 października 2017 r.

1. Założenia i cele polityki

Polityka wymieniona w lit. a stanowi zestawienie założeń i celów przyjętych w obszarze kształtowania wynagrodzeń na wszystkich szczeblach organizacyjnych w Banku i wobec członków wszystkich jego organów statutowych. Jest ona uzupełniona informacją o stosowanych systemach, procedurach i ogólnych zasadach, którymi kieruje się Bank w tym obszarze. Stanowi także preambułę do formułowania bardziej szczegółowych zasad

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

i podstawę tworzenia odrębnych regulacji wynagrodzeń dla organów nadzorujących i zarządzających oraz dla pracowników zatrudnionych w Banku.

Polityka wymieniona w lit. b służy przede wszystkim wspieraniu prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i nie zachęcaniu do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza akceptowany przez Radę Nadzorczą ogólny poziom ryzyka Banku. Jej celem jest także wspieranie realizacji strategii działalności oraz ograniczanie konfliktu interesów. Polityka obejmuje następujące założenia:

- 1) w Banku przyjęto kryterium „istotnego wpływu na profil ryzyka” rozumiany jako rzeczywisty udział danego pracownika w procesie zarządzania Bankiem w obszarze:
  - podejmowania indywidualnych decyzji kredytowych, dla których pojedyncza ekspozycja stanowi co najmniej 5% obliża kredytowego danej jednostki organizacyjnej Banku, a łączne zaangażowanie kredytobiorcy co najmniej 10% tego obliża,
  - zarządzania płynnością Banku poprzez podejmowania decyzji o lokowaniu wolnych środków przekraczających 5% funduszy własnych Banku, z wyłączeniem sytuacji, gdy każdorazowa decyzja wymaga akceptacji członka Zarządu nadzorującego pion finansowy,
  - identyfikowania, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka oraz szacowania kapitału wewnętrznego,
  - identyfikowania, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka braku zgodności,
  - wykonywania zadań z zakresu audytu lub wewnętrznej kontroli instytucjonalnej,
  - kierowania komórkami odpowiedzialnymi za kwestie prawne, księgowo-kadrowe i informatyczne, pod warunkiem podejmowania samodzielnie istotnych decyzji z tych obszarów,
  - analiz ekonomicznych, chyba że są one weryfikowane przez inne komórki merytoryczne lub komitet kredytowy, a decyzje kredytowe podejmuje Zarząd kolegialnie.
- 2) stosując kryterium, o którym mowa w pkt 1 za osoby mające istotny wpływ na profil ryzyka w Banku uznano członków Zarządu, a także doradcę Prezesa Zarządu, pełniącego funkcję komórki zgodności oraz dyrektora departamentu ryzyka i sprawozdawczości (po dokonaniu w 2019 roku zmian organizacyjnych w strukturze Banku nie wyodrębnia się departamentów, a tym samym osoba kierująca tą komórką nie jest aktualnie objęta niniejszą Polityką),
- 3) bank nie stosował kryterium ilościowego, o którym mowa w art. 4 rozporządzenia delegowanego Komisji(UE) nr 604/2014 z uwagi na prowadzenie zrównoważonej polityki płacowej w Banku, w ramach której kwoty najwyższego wynagrodzenia

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

wypłacanego określonym pracownikom Banku nie stanowią znaczącego ryzyka kosztu oraz nie obniżają możliwości tworzenia funduszy zgodnie ze strategią kapitałową Banku,

- 4) przy określaniu zasad polityki wynagradzania, zastosowano zasadę proporcjonalności, w której uwzględniono:
  - formę prawną działania Banku,
  - rozmiar działalności i jej złożoność,
  - skalę i profil ryzyka związanego z prowadzoną działalnością,
  - organizację wewnętrzną Banku oraz podział kompetencji i obowiązków.
- 5) w przypadku wynagrodzeń zależnych od wyników, jako podstawę do określenia łącznej wysokości wynagrodzenia przyjęto ocenę według kryteriów określonych w Polityce za trzy lata, tak aby wysokość wynagrodzenia zależnego od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny Banku i ryzyko związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą,
- 6) łączna kwota premii dla członków Zarządu oraz innych osób objętych Polityką za dany rok kalendarzowy nie może przekroczyć wraz z narzutami 10% zysku brutto Banku ustalonego na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego dokonanie oceny po zweryfikowaniu przez biegłego rewidenta wyniku finansowego,
- 7) łączne wynagrodzenie zmienne nie ogranicza zdolności Banku do zwiększania jego bazy kapitałowej.

3. Zmienne składniki wynagrodzenia

W ramach polityki wynagrodzenia członkowie Zarządu otrzymują premię uzależnioną od efektów pracy i wyników finansowych Banku, przyznawaną i wypłacaną z uwzględnieniem kryteriów oceny określonych w polityce. Jej wysokość określa uchwała Rady Nadzorczej po dokonaniu oceny pracy członków Zarządu. Łączna kwota przyznanych zmiennych składników wynagrodzenia dla poszczególnych członków Zarządu Banku w danym roku kalendarzowym nie może być wyższa niż 100% stałego rocznego wynagrodzenia określonego w umowie o pracę.

Stosując zasadę proporcjonalności, zmienne składniki wynagrodzenia wypłaca się w pełnej wysokości raz w roku w terminie do końca pierwszego półrocza następującego po okresie oceny. W przypadku, gdy łączna kwota premii przyznana wszystkim członkom Zarządu przekroczyłaby 0,6% funduszy własnych ustalonych na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego dokonanie oceny, stosuje się zasadę odroczenia 40% przyznanej premii, a 60% wypłacane jest w terminie do końca pierwszego półrocza następującego po okresie oceny. W 2019 roku nie zaistniały przesłanki do zastosowania odroczenia wypłaty zmiennych składników wynagrodzenia.

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

4. Kryteria oceny członków Zarządu

Dla potrzeb polityki Bank stosuje kryteria ilościowe i jakościowe. Podstawę przyznania i wypłaty zmiennych składników wynagrodzenia członkom Zarządu stanowi ocena wyników finansowych i efektów pracy za okres trzech lat, obejmujący rok miniony oraz dwa lata poprzedzające ten rok.

Zmienne składniki wynagrodzenia uzależnione są od uzyskiwanych wyników, a podstawą określenia ich łącznej wysokości jest ocena:

- indywidualnych efektów pracy członka Zarządu,
- wyników finansowych Banku jako całości.

Przy ocenie indywidualnych efektów pracy, bierze się pod uwagę kryteria finansowe i niefinansowe, a także okres faktycznie sprawowanej funkcji w Zarządzie, jeżeli jest on krótszy niż trzy lata. Wyniki Banku powinny uwzględniać koszt ryzyka, koszt kapitału i ryzyka płynności w perspektywie długoterminowej.

Oceny indywidualnych efektów pracy członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza, uwzględniając:

- ocenę pracy jednostek i komórek organizacyjnych Banku objętych nadzorem danego członka Zarządu,
- celowość ponoszonych kosztów związanych z funkcjonowaniem Banku w obszarach nadzorowanych przez danego członka Zarządu,
- skuteczność kontroli funkcjonalnej w nadzorowanych przez członka Zarządu jednostkach lub komórkach organizacyjnych Banku,
- jakość świadczonej pracy, z uwzględnieniem skarg składanych na danego członka Zarządu lub Zarządu w przypadku decyzji kolegialnych,
- zdarzenia wynikające ze sprawowanych funkcji zarządczych danego członka Zarządu mające wpływ na kondycję finansową lub reputację Banku,
- jakość zarządzania organizacją i zasobami ludzkimi w Banku w obszarach nadzorowanych przez danego członka Zarządu,
- wyniki kontroli zewnętrznych przeprowadzonych w Banku w obszarze nadzorowanym przez danego członka Zarządu,
- oceny nadzorcze BION w obszarach objętych nadzorem danego członka Zarządu.

Z kolei przy ocenie wyników finansowych Banku jako całości uwzględnia się następujące kryteria: współczynnik wypłacalności, wynik z tytułu odsetek i prowizji, wypracowany zysk netto, sumę bilansową i wskaźnik jakości kredytów udzielonych przez Bank.

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

W roku 2019 dokonano oceny pracy członków Zarządu, uwzględniającej efekty indywidualne i osiągnięte wskaźniki finansowe za okres 2016-2018. Rada Nadzorcza wyraziła pozytywną ocenę w zakresie:

- 1) efektów pracy poszczególnych członków Zarządu w 2019 roku, a także nie stwierdziła negatywnych skutków decyzji i działań podjętych w dwóch wcześniejszych latach objętych oceną,
- 2) spełnienia przez poszczególnych członków Zarządu kryteriów ilościowych w badanym okresie trzech minionych lata ze szczególnym uwzględnieniem wyników osiągniętych w minionym roku.

Rada Nadzorcza swoją ocenę wraz z uzasadnieniem wyraziła w uchwale Nr 27/2019 z dnia 13 maja 2019 r. w sprawie oceny pracy członków Zarządu i ustalenia wysokości premii przyznanej na podstawie „Polityki wynagradzania osób mających istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie”.

Wartość wynagrodzeń osób mających istotny wpływ na profil ryzyka w Banku w roku 2019 wyniosła 1023,7 tys. zł. W skład wypłaconego wynagrodzenia wchodziło:

- wynagrodzenie zasadnicze o charakterze stałym w kwocie 719,8 tys. zł,
- premie i nagrody nie objęte zakresem Polityki, a także świadczenia związane z korzystaniem prywatnych samochodów w celach służbowych i inne świadczenia w wysokości 86,5 tys. zł,
- zmienne składniki wynagrodzenia wypłacone za lata 2016-2018 w wysokości 217,4 tys. zł.

W 2019 roku wypłacono zmienne składniki wynagrodzenia w ogólnej kwocie 251,8 tys. zł.

z czego :

- członkom zarządu za lata 2016–2018 w łącznej kwocie (z narzutami) 202,8 tys. zł,
- pozostałe osoby mające istotny wpływ na profil ryzyka w Banku w łącznej kwocie (z narzutami) 49,0 tys. zł.

W roku 2019 utworzono rezerwy na zmienne składniki wynagrodzenia w łącznej kwocie 244 tys. zł.

XVI. Informacje o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa. ustawy Prawo bankowe

Wprowadzenie

Realizując założenia i cele „Polityki ładu korporacyjnego w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie”, Bank opracował i wdrożył regulacje dotyczące oceny członków organów nadzorujących i zarządzających oraz pracowników zajmujących najważniejsze stanowiska w Banku. W Banku funkcjonują w tym zakresie dwie regulacje:

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- a) „Polityka odpowiedniości kandydatów na członków Rady Nadzorczej, członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie”, stanowiąca załącznik do uchwały Nr 6/2019 Zebrania Przedstawicieli Członków Banku Spółdzielczego w Gnieźnie z dnia 31 maja 2019 r.
- b) „Procedura oceny kwalifikacji i reputacji członków Zarządu i osób pełniących najważniejsze funkcje w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie”, która została zastąpiona „Polityką oceny odpowiedniości kandydatów na członków Zarządu, członków Zarządu, Zarządu i osób pełniących najważniejsze funkcje w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie” na mocy uchwały Nr 32/2019 Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Gnieźnie z dnia 29 października 2019 r.

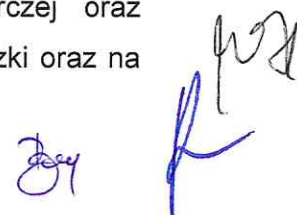
Obie wymienione Polityki są realizacją zasady odpowiedniości wyrażonej w Wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA) i Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) z dnia 21 marca 2018 r. i mają na celu stałe dopasowywanie zasad zarządzania i nadzoru do indywidualnego profilu ryzyka i modelu biznesowego Banku, tak aby osiągnięte zostały w sposób skuteczny cele wymogów regulacyjnych. Za pomocą mechanizmów przyjętych w obu Politykach, Bank realizuje wymóg zapewnienia możliwie najwyższego standardu zarządzania Bankiem poprzez realne i właściwe ukształtowanie poziomu kompetencji i odpowiedzialności osób zarządzających i nadzorujących działalność Banku.

1. Cele i zasady oceny odpowiedniości

Bank realizuje cele związane z oceną odpowiedniości poprzez stosowanie przepisów prawa powszechnie wiążącego, rekomendacji i wytycznych, a w szczególności art. 22aa Prawa bankowego i wymogów wynikających z Wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA) i Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) z dnia 21 marca 2018 r. w sprawie oceny odpowiedniości członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje. Bank stosuje w tym obszarze zasadę proporcjonalności.

Za pośrednictwem procedur, Bank realizuje wymagania określone w art. 22aa Prawa bankowego, ustalając kryteria i metodologię przeprowadzenia oceny członków Zarządu i Rady Nadzorczej z uwzględnieniem:

- zasady proporcjonalności - a w szczególności wielkości, organizacji wewnętrznej, charakteru, skali i stopnia złożoności prowadzonej działalności, a także okoliczności, iż Bank działa na rynku lokalnym, a czynności, które może wykonywać ograniczone są zezwoleniem udzielonym przez KNF i Bank Zrzeszający,
- zasady różnorodności przy rekrutowaniu członków Rady Nadzorczej oraz przeznaczenia odpowiednich środków na wprowadzenie ich w obowiązki oraz na

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

szkolenia z naciskiem na przygotowanie do pełnienia przez nich funkcji z dobrą znajomością rynku lokalnego.

Ocena członków organu zarządzającego i nadzorczego Banku ma na celu ustalenie, czy poziom kwalifikacji członka Zarządu lub Rady Nadzorczej daje rękojmię należytego sprawowania zarządu lub nadzoru oraz zaistniałe fakty lub okoliczności w sferze osobistej członków nie mają negatywnego wpływu na reputację Banku.

2. Zasady dokonywania oceny członków Rady Nadzorczej

W zakresie oceny dotyczącej członków Rady Nadzorczej, Bank w szczególności zapewnia, aby członkowie Rady:

- byli w stanie w sposób konstruktywny weryfikować podejmowane przez Zarząd decyzje oraz sprawować skuteczny nadzór nad Bankiem,
- posiadali cechy i kompetencje istotne z punktu widzenia zapewnienia prawidłowości i realizacji zadań przez Radę Nadzorczą,
- mieli wystarczająco nieposzlakowaną opinię,
- dysponowali wystarczającym poziomem wiedzy, umiejętności i doświadczenia, aby wykonywać swoje obowiązki,
- potrafili działać w sposób uczciwy i etyczny, zachowując niezależność osądu, aby móc oceniać decyzje Zarządu i w razie konieczności skutecznie przeciwstawić się takim decyzjom oraz skutecznie nadzorować i monitorować proces podejmowania decyzji,
- poświęcali lub mogli poświęcać wystarczającą ilość czasu na wykonywanie swoich obowiązków w Radzie Nadzorczej Banku,
- cechowali się niezależnością osądu,
- byli świadomi kultury, wartości, zachowania i strategii związanych z Bankiem i funkcjonowaniem Rady Nadzorczej.

Zebranie Przedstawicieli dokonuje oceny odpowiedniości w odniesieniu do każdego z kandydatów i członków Rady Nadzorczej z osobna oraz oceny odpowiedniości kolegialnej dotyczącej Rady Nadzorczej jako organu Banku na podstawie kryteriów określonych w Polityce odpowiedniości, odnotowując fakt dokonania oceny i jej wyniki w treści podejmowanych uchwał.

Ocena indywidualna dokonywana jest jako ocena wstępna - przy wyborze członków do pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej oraz jako ocena następcza - w trakcie kadencji Rady Nadzorczej. Proces oceny odpowiedniości indywidualnej następczej przeprowadzany jest w okresach dwuletnich, a także w razie istotnych zmian w składzie Rady Nadzorczej lub zaistnienia okoliczności wpływających na dokonana oceną. W ramach procesu wyboru członków Rady Nadzorczej Zebranie Przedstawicieli:

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- analizuje wymagania dotyczące wiedzy, umiejętności i doświadczenia w ramach Rady Nadzorczej i wybiera wyłącznie wykwalifikowane i doświadczone osoby,
- ocenia przewidywane zaangażowanie pod względem poświęcanego czasu;
- uwzględnia cele polityki dotyczącej zróżnicowania.

Ocena odpowiedniości obejmuje proces weryfikacji reputacji, uczciwości, etyczności, wiedzy, umiejętności i doświadczenia kandydatów na członków Rady Nadzorczej oraz członków Rady Nadzorczej, a także bieżące ich monitorowanie, w celu rozpoznania sytuacji, w których należy dokonać ponownej oceny następczej, niezależnie od oceny dokonanej przez KNF dla celów nadzorczych.

Dodatkowo na podstawie ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1089) oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, Bank ocenia spełnienie wymogów niezależności w stosunku do kandydatów na członków Komitetu Audytu.

3. Zasady dokonywania oceny członków Zarządu

Oceną odpowiedniości objęte są wszystkie osoby powoływane do składu Zarządu oraz członkowie w okresie pełnienia swoich funkcji. Proces oceny odpowiedniości indywidualnej następczej przeprowadzany jest w Banku w okresach dwuletnich, a także każdorazowo, gdy:

- 1) istnieją obawy dotyczące odpowiedniości indywidualnej lub zbiorowej członków Zarządu,
- 2) istnieje podejrzenie co do utraty reputacji członka Zarządu lub Banku, w tym także w przypadku wystąpienia konfliktu interesów,
- 3) w każdym innym przypadku mającym w opinii Rady Nadzorczej znaczący wpływ na odpowiedniość członka Zarządu.

Członkowie Zarządu podlegają ocenie pod względem kryterium kompetencji do należytego wykonywania obowiązków zarządczych wynikających z:

- 1) wiedzy (posiadanej z racji zdobytego wykształcenia, odbytych szkoleń, uzyskanych tytułów zawodowych lub stopni naukowych oraz nabytej w inny sposób w toku kariery zawodowej),
- 2) doświadczenia (nabytego w toku sprawowania określonych funkcji lub zajmowania określonych stanowisk),
- 3) umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonej funkcji,

a także kryterium reputacji, przez co należy rozumieć społeczną akceptację danej osoby wynikającą z przestrzegania przez nią ogólnie przyjętych aprobowanych zasad społecznych oraz stosowania się do reguł prawa, a także przejawianie właściwej postawy, w tym

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

względem wypełniania obowiązków publicznoprawnych, umownych i innych powinności wynikających z pełnionych funkcji.

Kryteria oceny badane są łącznie na podstawie danych i informacji zawartych w formularzach i oświadczeniach składanych przez członka Zarządu. Dokonanie oceny okresowej następuje w formie podjęcia przez Radę Nadzorczą uchwał, zawierających indywidualną ocenę dla poszczególnych członków oraz ocenę kolegiąlną Zarządu jako organu. Uzyskanie oceny negatywnej jest równoznaczne z uznaniem nieodpowiedniości członka Zarządu, przy czym taka sytuacja w Banku nie miała miejsca.

4. Wyniki oceny w 2019 roku

W 2019 roku Rada Nadzorcza dokonała okresowej oceny członków Zarządu zgodnie z „Polityką oceny odpowiedniości kandydatów na członków Zarządu, członków Zarządu, Zarządu i osób pełniących najważniejsze funkcje w Banku Spółdzielczym w Gnieźnie” na posiedzeniu w dniu 26 lutego 2019 r. W swoim stanowisku Rada pozytywnie oceniła poszczególnych członków Zarządu, a w szczególności stwierdziła, że posiadane przez nich kwalifikacje i doświadczenie dają rękojmię ostrożnego, stabilnego i kompetentnego zarządzania we wszystkich najistotniejszych aspektach działania Banku, a także nie stwierdziła okoliczności, które mogłyby spowodować wystąpienie ryzyka utraty reputacji przez Bank lub dobrej reputacji osobistej przez któregokolwiek z członków Zarządu. Rada Nadzorcza uznała jednocześnie, że Zarząd banku posiada zbiorowo dostateczny poziom doświadczenia i wiedzy w celu zapewnienia efektywnego i bezpiecznego zarządzania bankiem.

Natomiast w dniu 31 maja 2019 r. Zebranie Przedstawicieli dokonało oceny odpowiedniości członków Rady Nadzorczej, wyrażając je w odrębnych uchwałach oznaczonych od Nr 7/2019 do Nr 17/2019. W wyniku oceny Zebranie Przedstawicieli stwierdziło, że każdy z członków Rady spełnia wymóg odpowiedniości zgodnie z Wytycznymi Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego i Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych z dnia 21 marca 2018 r. (EBA/GL/2017/12) oraz posiada wiedzę, doświadczenie i umiejętności niezbędne do realizacji czynności nadzorczych. Stwierdzono także, że w trakcie sprawowania funkcji nie zaistniały fakty lub okoliczności mające wpływ na osobistą reputację członka Rady lub takie, które mogłyby stwarzać zagrożenie dla utraty reputacji Banku. Ponadto Zebranie Przedstawicieli na mocy uchwały Nr 18/2019 z dnia 31 maja 2019 r. pozytywnie oceniło odpowiedność Rady Nadzorczej jako organu kolegiąlnego za okres poprzedniego roku, nie stwierdzając żadnych zagrożeń dla wykonywania przez ten organ ostrożnego i stabilnego nadzoru nad zarządzaniem Bankiem oraz dla utraty reputacji przez Bank na skutek działań członków Rady Nadzorczej.

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

5. Liczba stanowisk dyrektorskich członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Funkcje dyrektorskie w podmiotach objętych tym samym instytucjonalnym systemem ochrony spełniającym warunki, o których mowa w art. 113 ust. 7 Rozporządzenia CRR, lub podmiotach, w których Bank posiada znaczny pakiet akcji, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 36 Rozporządzenia CRR, spośród członków Zarządu lub Rady Nadzorczej Banku sprawuje jedna osoba, tj. Prezes Zarządu.

6. Polityka wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej w Banku, strategia zróżnicowania wyboru, informacja o odpowiedniości

W zakresie wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej, Bank z uwzględnieniem zasady proporcjonalności, stosuje kryteria określone w art. 22aa Prawa bankowego oraz przestrzega wymogów wynikających z Wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA) i Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) z dnia 21 marca 2018 r.

Prowadzona w tym zakresie polityka względem członków Zarządu Banku zapewnia, aby:

- działania Zarządu i realizowanie przez niego funkcji zarządczych było na odpowiednim poziomie kwalifikacyjnym i w sposób odpowiadający oczekiwanym standardom zarządzania, z uwzględnieniem roli tego organu i jego poszczególnych członków w kreowaniu wizerunku Banku jako instytucji zaufania publicznego
- dobór osób pełniących funkcje w Zarządzie uwzględniał kryterium poświęcania wystarczającej ilości czasu, uczciwości, etyczności i niezależności członka Zarządu, odpowiedniego poziomu wiedzy, umiejętności i doświadczenia Zarządu jako całości oraz z uwzględnieniem zasady różnorodności.

Rada Nadzorcza, dokonując wyboru członków Zarządu, wybiera wyłącznie wykwalifikowane i doświadczone osoby oraz zapewnia odpowiednie planowanie sukcesji w Zarządzie, zgodne z wszystkimi wymogami prawnymi dotyczącymi składu, wyznaczania lub sukcesji Zarządu. W tym celu, Rada Nadzorcza w ramach procesu rekrutacji członków do pełnienia funkcji w Zarządzie:

- ocenia odpowiedni bilans wiedzy, umiejętności i doświadczenia w ramach Zarządu,
- ocenia przewidywane zaangażowanie pod względem poświęcanego czasu,
- uwzględnia cele polityki dotyczącej zróżnicowania.

Prowadzona przez Bank polityka przy wyborze członków Rady Nadzorczej opiera się na kryteriach zapewniających, aby członkowie byli w stanie w sposób konstruktywny weryfikować podejmowane przez Zarząd decyzje oraz sprawować skuteczny nadzór nad Bankiem, a także aby posiadali wiedzę, doświadczenie i umiejętności niezbędne do realizacji

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

czynności nadzorczych, a ich reputacja osobista nie stwarzała zagrożenia dla utraty reputacji Banku.

Bank uwzględnia w procesach rekrutacyjnych członków organów zasadę różnorodności oznaczającą sytuację, w której cechy członków organu Banku, w tym wiek, płeć, wykształcenie oraz doświadczenie zawodowe, są różne w stopniu zapewniającym szerokie spektrum poglądów organu Banku. Podejmując decyzję w ramach rekrutacji osób do składu Rady Nadzorczej lub Zarządu Banku, uwzględnia się zróżnicowanie ze względu na wykształcenie, doświadczenie zawodowe i wiek osób oraz zróżnicowania ze względu na płeć. Bank kieruje się przy tym zasadą, że polityka różnorodności nie może być realizowana wyłącznie w celu zwiększenia stopnia zróżnicowania, ze szkodą dla funkcjonowania i odpowiedzialności organu jako całości lub kosztem odpowiedzialności pojedynczych członków organu Banku. Z uwagi na prowadzenie przez Bank działalności wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w polityce różnorodności nie uwzględnia się kryterium geograficznego miejsca pochodzenia członków Rady Nadzorczej i Zarządu.

7. Informacja o Komitetach powołanych w Banku

W Banku w 2019 roku funkcjonowały dwa Komitety pełniące rolę doradczą w zarządzaniu ryzykiem, tj.:

- 1) Komitet kredytowy, uczestniczący w zarządzaniu ryzykiem kredytowym i koncentracji na szczeblu Zarządu, którego częstotliwość spotkań determinowana była bieżącymi potrzebami wynikającymi z opiniowania procesowanych wniosków kredytowych w ramach jego kompetencji.
- 2) Komitet Audytu powołany na podstawie ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, działający na szczeblu Rady Nadzorczej, który wspierał ten organ w zakresie sprawozdawczości finansowej, oceny sytuacji ekonomicznej Banku, w tym analizie rocznego sprawozdania finansowego i procesie jego badania przez biegłego rewidenta, a także w ocenie systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem. Posiedzenia Komitetu Audytu odbywają się w terminach ustalonych przez jego przewodniczącego nie rzadziej niż cztery razy w roku. W roku 2019 Komitet Audytu, odbył sześć posiedzeń oraz jedno dodatkowe spotkanie z biegłym rewidentem wyznaczonym do badania sprawozdania finansowego za rok 2018.

8. System przepływu informacji w zakresie ryzyka stosowany w Banku (...)

Raporty dotyczące ryzyka braku zgodności przedkładane są jednocześnie Zarządowi i Radzie Nadzorczej w okresach kwartalnych. Okresowe raporty zawierają w szczególności:

- 1) zidentyfikowane przypadki ryzyka braku zgodności wraz z ich oceną oraz rekomendowanymi mechanizmami kontrolowania i ograniczania ryzyka,

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- 2) informacje o profilu ryzyka braku zgodności,
- 3) ocenę skuteczności rekomendowanych środków naprawczych, które były wydawane na bieżąco lub zawarte w poprzednim raporcie,
- 4) rodzaj i wyniki przeprowadzonych monitoringów i testów zgodności.

Rokrocznie do Zarządu i Rady Nadzorczej są adresowane dodatkowo raporty roczne uwzględniające informacje cząstkowe z raportów okresowych, w celu dokonania oceny efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank za dany rok. W 2019 roku wszystkie raporty z obszaru ryzyka braku zgodności zostały przedłożone organom Banku z zachowaniem określonych terminów i częstotliwości.

XVII. Ryzyko płynności i pozycji płynnościowej (Rekomendacja P)

1. Rola i zakres odpowiedzialności jednostek biznesowych oraz komitetów zaangażowanych w zarządzanie ryzykiem płynności

Zespół ryzyka, będący Komórką monitorującą ryzyko płynności, który podlega Prezesowi Zarządu, wykonuje zadania związane z:

- 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem niniejszej procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w tym weryfikowaniem i aktualizowaniem metod pomiaru ryzyka płynności oraz poziomu limitów;
- 2) zgłaszaniem potrzeby zmian w polityce płynnościowej Banku;
- 3) zapewnieniem zgodności niniejszej procedury ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;
- 4) proponowaniem wysokości przyjętych limitów;
- 5) dokonywaniem pomiaru i monitorowaniem poziomu ryzyka, w tym płynności średnio i długoterminowej, przeprowadzaniem testów warunków skrajnych, pogłębioną analizą płynności długoterminowej;
- 6) analizą wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka płynności;
- 7) monitorowaniem stopnia wykorzystania limitów;
- 8) oceną poziomu ryzyka płynności;
- 9) wyznaczaniem nadzorczych miar płynności;
- 10) oceną nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko płynności;
- 11) generowanie listy kredytów do ewentualnej odsprzedaży lub mogących stanowić zabezpieczenie na potrzeby Planu awaryjnego;
- 12) opracowywaniem scenariuszy sytuacji kryzysowych;
- 13) opracowywaniem propozycji rekomendacji wydawanych przez Zarząd Banku dla komórki zarządzającej mającej na celu właściwe kształtowanie poziomu ryzyka

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

płynności Banku;

14) sporządzaniem raportów dla Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku.

Wydział księgowości i rozliczeń, będący Komórką zarządzającą ryzykiem płynności, która podlega Wiceprezesowi ds. finansowych, wykonuje zadania związane z:

- 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem niniejszej procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w zakresie zarządzania płynnością dzienną, bieżącą i krótkoterminową;
- 2) optymalnym zarządzaniem środkami Banku oraz wywiązywaniem się Banku z zawartych umów, w tym zagospodarowywaniem nadwyżek środków

Zespół sprawozdawczości, podlegający Prezesowi Zarządu zajmuje się wyznaczaniem wskaźników LCR i NSFR.

Pozostałe komórki lub osoby, odpowiedzialne za:

- 1) kontrolę i utrzymywanie limitów kasowych;
- 2) sporządzanie przez Wydział produktów kredytowych ostatecznej listy kredytów do odsprzedaży lub mogących stanowić zabezpieczenie na potrzeby Planu awaryjnego;
- 3) przekazywanie do komórki zarządzającej informacji niezbędnych do sporządzania prognozy przepływów pieniężnych.

2. Sposób pozyskiwania finansowania działalności

Bank przyjmuje następującą strategię finansowania:

- 1) głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych; ich łączna kwota powinna stanowić co najmniej 80% pasywów ogółem;
- 2) Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskiwania i utrzymywania środków uznawanych przez Bank za stabilne źródło finansowania;
- 3) Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania;
- 4) Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowych źródeł środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego;
- 5) w sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB, a także pozyskanie kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim.

Główne źródło działalności kredytowej Banku stanowią depozyty gospodarstw domowych wraz z depozytami pozostałych podmiotów niefinansowych, które są podstawą wyznaczania wielkości depozytów stabilnych i szczególnie dla tych grup klientów kierowana jest oferta depozytowa Banku. Część stabilna w/w depozytów stanowiąca osad oraz fundusze własne

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

Banku (pomniejszone o majątek trwały) stanowią źródło finansowania działalności długoterminowej.

3. Stopień scentralizowania funkcji skarbowych i funkcji zarządzania płynnością

Funkcje skarbowe wykonuje komórka zarządzająca - Wydział księgowości i rozliczeń, natomiast funkcje zarządzania płynnością rozumiane jako funkcje monitorowania i kontrolowania ryzyka płynności wykonuje komórka monitorująca – Zespół ryzyka. Funkcje skarbowe oraz funkcje zarządzania płynnością są w pełni scentralizowane.

4. Zasady funkcjonowania w ramach zrzeszenia

Bank Spółdzielczy jest zrzeszony w Zrzeszeniu SGB oraz jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB. W związku z tym, zarządzania ryzykiem płynności odbywa się zgodnie z zasadami ustalonymi w Zrzeszeniu i Systemie.

Zadania wykonywane przez Bank Zrzeszający na rzecz Banku Spółdzielczego w Gnieźnie w zakresie ryzyka płynności:

- 1) prowadzi rozliczenia pieniężne;
- 2) zabezpiecza Banki Spółdzielcze przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych;
- 3) zabezpiecza płynność śróddzienną w toku normalnie prowadzonej działalności;
- 4) prowadzi rachunek bieżący;
- 5) udziela kredytu w rachunku bieżącym zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego;
- 6) gromadzi nadwyżki środków;
- 7) prowadzi rachunek Minimum Depozytowego;
- 8) utrzymuje aktywa płynne stanowiące pokrycie środków Minimum Depozytowego;
- 9) wyznacza i utrzymuje zagregowany wymóg pokrycia płynności (LCR);
- 10) pośredniczy w zakupie papierów wartościowych w ramach limitów ustalonych przez Spółdzielnię;
- 11) przeprowadza „zagregowane” testy warunków skrajnych i awaryjnych planów płynności.

Jednostka zarządzająca Systemem Ochrony realizuje następujące zadania:

- 1) udziela pomocy płynnościowej, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Systemie Ochrony;
- 2) wyznacza minimalne zasoby aktywów płynnych w Systemie Ochrony (m.in. poprzez aktualizację kwoty Minimum Depozytowego);
- 3) ustala limity ryzyka płynności w Systemie Ochrony;
- 4) monitoruje poziom płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej;
- 5) prowadzi wymiany informacji o ryzyku płynności pomiędzy Uczestnikami;
- 6) opracowuje procedury wzorcowe dotyczące zarządzania ryzykiem płynności;

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- 7) informuje Banki Spółdzielcze o spadku nadpłynności w Zrzeszeniu/Systemie;
- 8) przekazuje do Banku Zrzeszającego informacje o odpływie środków Banków Spółdzielczych w wyniku realizacji scenariuszy skrajnych.

Nadwyżki środków niewykorzystane na działalność kredytową lub nie przeznaczone przez Bank na zakup innych aktywów (w tym aktywów płynnych) gromadzi Bank Zrzeszający. Bank może w inny sposób zagospodarować nadwyżkę środków tylko za zgodą Banku Zrzeszającego.

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank wykazywał nadwyżkę płynności (rozumianą jako maksymalna kwota środków, o którą mogą zostać zmniejszone aktywa płynne, aby regulacyjne miary płynności nie spadły poniżej wymaganego minimum:

Nazwa nadwyżki	Wartość nadwyżki w tys. zł
LCR ponad minimum – nadwyżka aktywów płynnych	19 063

Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR przedstawiają się następująco:

Nazwa	Wielkość	Obowiązujący poziom
Nadzorcza miara płynności długoterminowej- NSFR	148%	100%
Wskaźnik LCR	190%	80%
M3 Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	3,83	1,0
M4 Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,32	1,0

Wielkości charakterystyczne dla wskaźnika LCR na koniec czterech ostatnich kwartałów roku:

Nazwa wielkości	Kwartał poprzedni (n-3)	Kwartał poprzedni (n-2)	Kwartał (n-1)	Kwartał kończący rok (n)
Zabezpieczenie przed utratą płynności	37 236,69	37 749,58	39 332,31	40 246,15
Wpływy środków pieniężnych netto	61 748,02	61 665,60	73 121,21	66 248,87
Wskaźnik pokrycia wpływów netto	46 728,79	40 056,67	45 171,70	45 065,92

Warunki/zadania, jakie Bank zobowiązany jest wykonywać w zakresie ryzyka płynności wynikające z przynależności do Zrzeszenia:

- 1) posiadanie wystarczającej ilości środków na rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym, które zabezpieczą wypływy z rachunku bieżącego na koniec dnia operacyjnego,
- 2) lokowanie nadwyżek w Banku Zrzeszającym,

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- 3) niepozyskiwanie finansowania od innych banków spółdzielczych,
- 4) zakup aktywów wyłącznie za zgodą i pośrednictwem Banku Zrzeszającego,
- 5) utrzymywanie w bilansach nadwyżki aktywów nieobciążonych, która pozwala na przetrwanie awaryjnej sytuacji przez 30 dni.

Obowiązki w zakresie ryzyka płynności wynikające z członkostwa w Spółdzielczym Systemie Ochrony SGB:

- 1) wyznaczanie i utrzymywanie wskaźnika LCR na zasadzie indywidualnej,
  - 2) utrzymywanie w bilansach nadwyżki aktywów nieobciążonych, która pozwala na przetrwanie awaryjnej sytuacji przez 30 dni,
  - 3) zdeponowanie i utrzymanie środków na koncie Minimum Depozytowego,
  - 4) wpłata na Fundusz Pomocowy służący do pomocy Uczestnikom w razie niebezpieczeństwa utraty płynności lub wypłacalności i zapobieżenia ich upadłości,
  - 5) posiadanie planu pozyskania i utrzymania depozytów.
- 5. Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności wg stanu na dzień 31.12.2019 r.**

Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności przedstawiają się następująco:

<i>Przedział płynności</i>	<i>do 1 miesiąca</i>	<i>od 1 do 3 miesięcy</i>	<i>od 3 do 6 miesięcy</i>
Luka bilansowa prosta	29 870	41 135	56 155
Luka bilansowa skumulowana	- 17 035	24 100	80 254

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank posiadał możliwość skorzystania z następujących, dodatkowych źródeł finansowania:

<i>Rodzaj</i>	<i>Kwota</i>	<i>Warunki dostępu</i>
pożyczka płynnościowa z Funduszu Pomocowego	62 552	w sytuacji awaryjnej
lokata płynnościowa ze środków Minimum Depozytowego	161 117	w sytuacji awaryjnej

6. Aspekty ryzyka płynności, na które narażony jest Bank

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku,
- nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- istnienie dużej nadpłynności, co może mieć negatywne przełożenie na wynik finansowy Banku,
- wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów,
- niski stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku,
- niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie nie płynnych,
- ryzyko reputacji.

7. Sposób dywersyfikacji źródeł finansowania

Bank dywersyfikuje sposób finansowania poprzez:

- oferowanie produktów depozytowych klientom z sektora niefinansowego, budżetowego i finansowego,
- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące,
- pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak, aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym.

8. Techniki ograniczania ryzyka płynności

Do podstawowych technik ograniczania ryzyka płynności Bank zalicza:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- utrzymywanie tzw. Minimum depozytowego w Banku Zrzeszającym,
- przystąpienie do Systemu Ochrony SGB, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
- określanie prognoz nadwyżki z uwzględnieniem dodatkowego bufora płynności,
- przeprowadzanie audytu systemu zarządzania ryzykiem płynności przez pracowników jednostki zarządzającej systemem ochrony,
- analizę wyników testów warunków skrajnych.

9. Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności

Głównymi pojęciami w tym procesie są:

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

- płynność śróddzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w trakcie bieżącego dnia,
- płynność dzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych na zamknięcie dnia,
- płynność bieżąca: zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni,
- płynność krótkoterminowa: zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni,
- płynność średnioterminowa: zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca do 12 miesięcy,
- płynność długoterminowa: monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy,
- bufor płynności: oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem, „horyzoncie przeżycia”,
- baza depozytowa: zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych, z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym,
- depozyty – baza depozytowa oraz zobowiązania terminowe i bieżące wobec instytucji rządowych lub samorządowych oraz podmiotów finansowych, z wyłączeniem banków.

Pozostałe szczegółowe definicje stosowane przez Bank określone zostały w „Zasadach zarządzania ryzykiem płynności (...).

10. Sposób odzwierciedlenia ryzyka płynności rynku w procesie zarządzania płynnością płatniczą

Bank inwestuje nadwyżki środków poprzez zakładanie lokat terminowych, lokowanie środków z rachunku bieżącego na rachunku lokaty w Banku Zrzeszającym oraz w jednostkach uczestnictwa GENERALI INVESTMENTS.

11. Wykorzystanie sposobów testów warunków skrajnych

Bank wykorzystuje testy warunków skrajnych w:

- procesie szacowania kapitału wewnętrznego,
- budowaniu planów awaryjnych,
- wyznaczaniu poziomu limitów,
- zmiany polityki płynnościowej Banku.

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

12. Wskazanie w jaki sposób plan awaryjny uwzględnia wyniki testów warunków skrajnych

Plan awaryjny uwzględnia testy warunków skrajnych w szczególności poprzez wykorzystywanie zasad przeprowadzania testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy.

13. Polityka utrzymania rezerwy płynności

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniom na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

- 1) sprzedaż wysokopłynnych aktywów lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami (aktywa nieobciążone),
- 2) wykorzystanie dodatkowych źródeł finansowania w postaci:
  - wykorzystania przyznanych linii kredytowych;
  - sprzedaży innych aktywów, w tym kredytów;
  - pozyskania niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego;
  - pozyskania pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni;
  - pozyskania kredytu refinansowego z NBP;
  - przyrostu depozytów po zwiększonym koszcie.

Ponadto Bank:

- 1) utrzymuje nadwyżki płynności w gotówce w wielkości niezbędnej do niezakłóconej obsługi gotówkowej,
- 2) utrzymuje środki na rachunku Minimum Depozytowym będące rezerwą płynności,
- 3) deponuje nadwyżki środków na lokatach terminowych z pierwotnym terminem zapadalności do 30 dni w Banku Zrzeszającym.

Polityka utrzymywania rezerwy płynności stosowana w Banku ma na celu zapewnienie ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem oraz nieprzekraczanie limitów wewnętrznych systemu ochrony oraz limitów wynikających z przepisów prawa (pomimo, że Bank nie musi ich spełniać na poziomie indywidualnym).

Do aktywów nieobciążonych mogą być zaliczane aktywa, które spełniają wszystkie z wymienionych warunków:

- 1) brak obciążeń,
- 2) wysoka jakość kredytowa,
- 3) łatwa zbywalność,
- 4) brak prawnych, regulacyjnych i operacyjnych przeszkód do wykorzystania aktywów w celu pozyskania środków,

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

5) sprzedaż aktywa nie oznacza konieczności podejmowania nadzwyczajnych działań. Bank utrzymuje aktywa nieobciążone (liczone według wartości bilansowej) na poziomie równym lub wyższym od wyznaczonego bufora płynności.

14. Częstotliwość i rodzaj sprawozdawczości w zakresie ryzyka płynności

Z zakresu ryzyka płynności w Banku funkcjonuje system informacji zarządczej, który pozwala Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów,
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności,
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji,
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Raporty z zakresu ryzyka płynności przedstawiane są Zarządowi w okresach miesięcznych oraz Radzie Nadzorczej w okresach kwartalnych.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności zawiera m.in. dane na temat:

- 1) struktury źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów;
- 2) stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym oceny zagrożeń wynikających z nagłego wycofania depozytów internetowych i mobilnych, a także depozytów dla których Bank stosuje ponadprzeciętne stawki oprocentowania;
- 3) stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych;
- 4) wpływu pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności;
- 5) poziomu aktywów nieobciążonych;
- 6) analizy wskaźników płynności;
- 7) wyników testów warunków skrajnych;
- 8) ryzyka związanego z płynnością długoterminową;
- 9) stopnia wykorzystania wskaźników wczesnego ostrzegania;
- 10) stopnia przestrzegania limitów.

XVIII. Dźwignia finansowa

Zgodnie z art. 429 ust. 2 Rozporządzenia CRR Bank mierzy ryzyko dźwigni finansowej poprzez obliczanie wskaźnika dźwigni finansowej liczonego jako wyrażony w procentach udział kapitału Tier I (miara kapitału) w aktywach według wartości bilansowej, powiększonych o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych (miara ekspozycji całkowitej), przy czym:

- 1) w aktywach według wartości bilansowej Bank nie uwzględnia pozycji pomniejszających kapitał podstawowy Tier I i dodatkowy Tier I, w szczególności: wartości niematerialne i prawne w części pomniejszającej kapitał podstawowy Tier I i dodatkowy Tier I, udziały kapitałowe w części pomniejszającej kapitał podstawowy Tier I i dodatkowy Tier I,

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

aktywa z tytułu podatku odroczonego oparte na przyszłej rentowności w części pomniejszającej kapitał podstawowy Tier I;

- 2) wartość ekspozycji kredytowej Bank oblicza z uwzględnieniem pomniejszeń o wszystkie utworzone rezerwy celowe i odpisy aktualizujące odnoszące się do odsetek, w związku z tym wartość utworzonych rezerw celowych i odpisów aktualizujących odnoszących się do odsetek, których skutek nie został odzwierciedlony w funduszach własnych Banku pomniejsza kapitał podstawowy Tier I;
- 3) wartość ekspozycji pozabilansowych jest wyliczana: od wartości nominalnej (bez uwzględniania korekt z tytułu rezerw celowych i odpisów aktualizujących odnoszących się do odsetek) z uwzględnieniem współczynników konwersji z zastrzeżeniem dolnego limitu 10%.

Bank ustala limit wskaźnika dźwigni finansowej na poziomie minimum 6%.

Wskaźnik dźwigni finansowej obliczany jest przez Zespół sprawozdawczości, a monitorowany przez Zespół ryzyka w okresach kwartalnych i stanowi element informacji zarządczej dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

Ujawnienia w zakresie dźwigni finansowej stanowią **Załącznik nr 7** do niniejszej Informacji.

XIX. System kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej obejmuje wszystkie jednostki organizacyjne Banku i jest dostosowany do charakteru i profilu ryzyka i skali działalności Banku.

Zarząd Banku odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach/komórkach/stanowiskach organizacyjnych Banku, funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli i stanowisko zgodności.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego systemu kontroli wewnętrznej oraz odpowiedzialna jest za monitorowanie jego skuteczności.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach), tj.:

1. Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem, powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank. Komórki pierwszej linii obrony odpowiedzialne są za projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.
2. Na drugą linię obrony składa się zarządzanie przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach i komórkach organizacyjnych niezależne od

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie. Druga linia obrony odpowiedzialna jest m.in. za monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych, w tym szczególności ustalonych limitów, wskaźników, procedur i przepisów prawa, przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych, ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych, matryce funkcji kontroli, raportowanie znaczących i krytycznych nieprawidłowości.

3. Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB. Audyt wewnętrzny odpowiedzialny jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.

Celem systemu kontroli wewnętrznej Banku jest wspomaganie zarządzania Bankiem, realizacja wyznaczonych celów, w tym usprawnianie realizacji zadań Banku oraz zapewnienie bezpieczeństwa i stabilnego jego funkcjonowania, przyczyniające się w szczególności do zapewnienia:

- skuteczności i efektywności działania Banku,
- wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
- przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
- zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej w Banku wyodrębniona jest:

- funkcja kontroli, na którą składają się wszystkie mechanizmy kontrolne w procesach funkcjonujących w Banku, niezależne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych oraz raportowanie w ramach funkcji kontroli,
- stanowisko zgodności, którego zadaniem jest identyfikacja, ocena, kontrola i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności banku z przepisami zewnętrznymi, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie.
- niezależną komórkę audytu wewnętrznego – komórka Spółdzielni wykonująca zadania związane z przeprowadzaniem audytu w Systemie Ochrony.

Na wszystkich poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej stosowane są odpowiednie mechanizmy kontrolne lub niezależne monitorowanie ich przestrzegania.

Mechanizmy kontrolne przyjęte w Banku wbudowane są w funkcjonujące procesy, czynności, w codzienną działalność operacyjną Banku. Proces projektowania, zatwierdzania i wprowadzania w Banku mechanizmów kontrolnych jest odpowiednio udokumentowany

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

i umożliwia przypisanie komórkom organizacyjnym odpowiedzialności za realizację zadań w poszczególnych etapach tego procesu. Bank stosuje mechanizmy kontrolne w szczególności postaci:

- polityk, regulaminów i procedur operacyjnych obejmujących wszystkie obszary działalności i stosowanych przez pracowników niższego szczebla. Tym samym stanowiące kluczowy element definiujący pożądane zachowania w ramach pierwszej i drugiej linii obrony,
- autoryzacji,
- kontroli dostępu i kontroli fizycznej,
- ewidencji operacji finansowych i gospodarczych w systemach,
- inwentaryzacji, dokumentowania odstępstw,
- mierników, limitów i wskaźników wydajności,
- organizacji szkoleń dla pracowników banku.

W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania pionowego poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony oraz poziomego poprzez rozdzielenie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii. Za monitorowanie odpowiednio: poziome (weryfikacja bieżąca, testowanie) w ramach danej linii odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy, w tym kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych oraz pionowe pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony odpowiada stanowisko kontroli wewnętrznej oraz stanowisko zgodności. Monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych obejmuje weryfikację bieżącą i testowanie w ramach monitorowania pionowego i poziomego z uwzględnieniem:

- celów systemu kontroli wewnętrznej,
- złożoności procesów, w tym zwłaszcza procesów istotnych,
- liczby, rodzaju i stopnia złożoności mechanizmów kontrolnych,
- ryzyka zaistnienia nieprawidłowości,
- zasobów poszczególnych linii obrony, w tym kwalifikacji, doświadczenia i umiejętności pracowników tych linii,
- zasady proporcjonalności.

Podstawowym narzędziem do operacyjnego zarządzania systemem kontroli w Banku jest matryca funkcji kontroli, w której powiązано cele ogólne systemu kontroli wewnętrznej i wyodrębnione w ich ramach cele szczegółowe z procesami istotnymi wraz z wpisanymi w te procesy kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem tych mechanizmów. Realizacja funkcji kontroli wspomagana jest przez System Smart Audit - wspomagający proces planowania i realizacji kontroli wewnętrznej.

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

Bank określił kategorie nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej, biorąc pod uwagę ich negatywny wpływ na zapewnienie osiągnięcia określonych celów systemu kontroli wewnętrznej. Nadanie odpowiedniej kategorii nieprawidłowości stwierdzonej, w ramach niezależnego monitorowania, polega na oszacowaniu poziomu ryzyka związanego z tą nieprawidłowością. W Banku prowadzony jest rejestr wszystkich nieprawidłowości znaczących i krytycznych. Wykryte w ramach pierwszej linii obrony nieprawidłowości znaczące lub krytyczne, są niezwłocznie raportowane do komórki organizacyjnej drugiej linii obrony, odpowiedzialnej za niezależne monitorowanie procesu, w ramach którego zaistniała dana nieprawidłowość znacząca lub krytyczna, a w przypadku nieprawidłowości krytycznych również do Zarządu Banku oraz komórki audytu wewnętrznego. Stwierdzone w ramach drugiej linii obrony nieprawidłowości znaczące lub krytyczne, są niezwłocznie raportowane do Zarządu Banku i Rady Nadzorczej, a w przypadku nieprawidłowości krytycznych również do komórki audytu wewnętrznego.

Zarząd i Rada Nadzorcza otrzymuje w okresach półrocznych informacje o wynikach testowania pionowego i poziomego przestrzegania kluczowych mechanizmów kontrolnych z uwzględnieniem m.in. zestawienia wykrytych nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz informacji dotyczących efektów działań podjętych w celu usunięcia tych nieprawidłowości.

Zgodnie z Umową Systemu Ochrony komórka audytu wewnętrznego przygotowuje syntetyczną informację o najistotniejszych nieprawidłowościach, stwierdzanych w trakcie audytów wewnętrznych i w okresach półrocznych przekazuje do Banku. Bank wykorzystuje ww. informacje w celu poprawy jakości wykonywanych usług i obniżenia poziomu ryzyka prowadzonej działalności.

Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym funkcji kontroli, stanowiska zgodności oraz wyników audytu przeprowadzonego przez komórkę audytu wewnętrznego. Dokonując oceny, Rada Nadzorczej bierze pod uwagę informacje przekazane przez Zarząd o sposobie wypełniania zadań przez pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz stanowiska zgodności ze szczególnym uwzględnieniem:

- _ adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zapewnieniu osiągnięcia każdego z celów systemu kontroli wewnętrznej,
- _ skali i charakterze nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz najważniejszych działań zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości, w tym o podjętych środkach naprawczych i dyscyplinujących,
- _ zapewnienia niezależności stanowiska zgodności,
- _ zapewnienia środków finansowych niezbędnych do skutecznego wykonywania przez pracowników komórki zgodności oraz do systematycznego podnoszenia

Bank Spółdzielczy w Gnieźnie

kwalifikacji oraz zdobywania doświadczenia i umiejętności przez pracowników tej komórki.

XX. Aktywa obciążone/nieobciążone

Na datę sporządzania informacji Bank nie posiada aktywów obciążonych, natomiast aktywa nieobciążone zostały przedstawione w **Załączniku nr 8** do niniejszej Informacji.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Gnieźnie:

Barbara Borowska - Prezes Zarządu

Tomasz Wiśniewski - Wiceprezes ds. handlowych

Mariusz Kowalczyk - Wiceprezes ds. finansowych

Zarząd zatwierdza informację do ogłoszenia

Gniezno, dnia 15.07.2020 r.

Barbara Borowska

Prezes Zarządu

*Wiceprezes Zarządu
ds. handlowych*

Tomasz Wiśniewski

*Wiceprezes Zarządu
ds. finansowych*

Mariusz Kowalczyk

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Gnieźnie oświadcza, że opisane w informacji ustalenia dotyczące zarządzania ryzykiem dają pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku

Zarząd

Imię i nazwisko	Funkcja w Zarządzie	Podpis
Barbara Borowska	Prezes Zarządu	
Tomasz Wiśniewski	Wiceprezes ds. handlowych	
Mariusz Kowalczyk	Wiceprezes ds. finansowych	

Gniezno, 15.07.2020 r.

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Gnieźnie oświadcza, że obowiązujący w Banku system zarządzania ryzykiem, ocenia się jako dostosowany do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka

Nazwa limitu	Wysokość limitu	Wartość	Stopień realizacji
Ryzyko kredytowe			
Udział instrumentów wysokiego, średniego, średnio-niskiego i niskiego ryzyka w funduszach własnych	Max. 100%	6,70%	6,70%
Wartość portfela o charakterze handlowym	0	0	0
Utrzymywanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. portfela kredytów podmiotów niefinansowych wg wartości bilansowej netto w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania	Max. 50%	39,30%	78,60%
Udział należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych i samorządowych w kredytach od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych i samorządowych (wskaźnik należności zagrożonych)	Max. 3,5%	2,10%	60,00%
Udział rezerw celowych i odpisów na odsetki od należności zagrożonych wg wartości bilansowej brutto od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych i samorządowych, w należnościach zagrożonych wg wartości bilansowej brutto od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych i samorządowych (poziom orezerwowania)	Min. 50%	87,00%	174,00%
Ekspozycje w jeden podmiot lub podmioty powiązane	10% uznanego kapitału	18,3%, 21,7%, 10,1%	183%, 217%, 101%
Udział ekspozycji kredytowych Banku zabezpieczonych hipotecznie w łącznej wartości ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w sektorze bankowym	Max. 2%	-	-
Udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu ekspozycji kredytowych	Max. 70%	58,70%	83,86%
Udział zagrożonych ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie ogółem	Max. 3%	2,40%	80,00%
Udział detalicznych ekspozycji kredytowych Banku w łącznej wartości detalicznych ekspozycji kredytowych sektora bankowego	Max. 2%	-	-
Udział detalicznych ekspozycji kredytowych w portfelu ekspozycji kredytowych	Min. 5%	3,70%	74,00%
Udział zagrożonych detalicznych ekspozycji kredytowych w portfelu detalicznych ekspozycjach kredytowych	Max. 2%	1,50%	75,00%
Ilość ekspozycji kredytowych udzielonych poza	----	13	

obowiązującymi standardami kredytowania (w okresie od daty ostatniego raportu)			
Wartość ekspozycji kredytowych udzielonych poza obowiązującymi standardami kredytowania (w okresie od daty ostatniego raportu)	-----	6 890 tys. zł	
Wartość ekspozycji kredytowych udzielonych poza obowiązującymi standardami kredytowania (w okresie od daty ostatniego raportu) w relacji do średniej wartości portfela kredytowego obliczonej wg stanów z końca miesiący analizowanego okresu	-----	2,00%	
Całkowite zaangażowanie wobec klienta detalicznego z tytułu detalicznych ekspozycji kredytowych	Max. 255 tys. zł	106 tys. zł	41,57%
Udział ekspozycji kredytowych niezabezpieczonych w kapitale uznanym	Max. 10%	1,48%	14,80%
Udział detalicznych ekspozycji kredytowych niezabezpieczonych w portfelu detalicznych ekspozycji kredytowych	Max. 8%	4,40%	55,00%
Ryzyko operacyjne			
Apetyt/Tolerancja na ryzyko operacyjne (globalny limit strat)	30% wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne (727 tys.zł)	38,14	5,25%
Limity strat dla klas zdarzeń:	% apetytu na ryzyko		
- oszustwa wewnętrzne	0%	0,00	-
- oszustwa zewnętrzne	0%	0,00	-
- zasady dotyczące zatrudniania oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	1%	0,00	-
- klienci, produkty i praktyka biznesowa	2%	0,00	-
- szkody związane z aktywami rzeczowymi	1%	0,00	-
- zakłócenia działalności banku i awarie systemów	1%	0,12	1,65%
- wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	95%	38,02	5,50%
Ryzyko walutowe			
Udział całkowitej pozycji walutowej w funduszach własnych	Max. 0,5%	0,03%	6,00%
Ryzyko płynności			
Ilość przypadków przekroczenia nadzorczej miary płynności M3	0	0	-
Ilość przypadków przekroczenia nadzorczej miary płynności M4	0	0	-
Ilość przekroczeń limitu luki płynności w okresie do 1 roku	0	1	-
Ilość przekroczeń limitu luki płynności w okresie powyżej 1 roku	0	0	-
Ilość przekroczeń limitu luki płynności skumulowanej (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych oraz funduszy własnych w pasywach)	0	0	-
Wskaźnik LCR (z uwzględnieniem w aktywach płynnych środków zablokowanych na rachunku Minimum Depozytowego)	Min 100%	190%	190%
Wskaźnik NSFR	Min. 111%	148%	133,30%
Udział depozytów od podmiotów sektora niefinansowego instytucji rządowych lub samorządowych powiększonych o fundusze własne w kredytach powiększonych o majątek trwały netto	Min. 130%	165,00%	126,90%
Udział depozytów podmiotów niefinansowych w pasywach ogółem	Min. 80%	83,50%	104,40%

Ryzyko stopy procentowej			
Udział pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku w sumie bilansowej	Max 1,0%	0,75%	75%
Iloraz aktywów wrażliwych o oprocentowaniu uzależnionym od stawek własnych Banku w pasywach wrażliwych o oprocentowaniu uzależnionym od stawek własnych Banku	1	0,16%	16%
Zmiana wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania	Max. 25% annualizowanego wyniku odsetkowego	18,20%	72,80%
Zmiana wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego	Max. 5% annualizowanego wyniku odsetkowego	3,40%	68,0%
Ryzyko kapitałowe			
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	Min. 12%	18,94%	157,83%
Współczynnik kapitału Tier I	Min. 12%	18,94%	157,83%
Łączny współczynnik kapitałowy	Min. 14,5%	19,57%	134,97%
Udział kapitału wewnętrznego w funduszach własnych	Max 73%	55,60%	76,16%
Wewnętrzny współczynnik kapitałowy	Min. 11%	14,36%	130,55%
Wskaźnik dźwigni finansowej	Min. 6%	8,00%	133,33%
Udział zaangażowanie Banku w kapitał zakładowy Banku Zrzeszającego w sumie bilansowej Banku	Min 0,5%	1,80%	360,00%
Wskaźnik MREL	Min. 3,49%	8,50%	243,55%
Pozostałe wskaźniki			
Wskaźnik C/I (udział kosztów działania powiększonych o amortyzację w wyniku z działalności bankowej powiększonego o pozostałe przychody operacyjne minus pozostałe koszty operacyjne)	Max. 75%	68,8%	91,73%
Udział annualizowanego wyniku finansowego brutto w należnościach zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych i samorządowych	Min. 9%	19,28%	214,22%
ROA	Min. 0,6%	0,67%	111,67%

Zarząd Banku

Imię i nazwisko	Funkcja w Zarządzie	Podpis
Barbara Borowska	Prezes Zarządu	
Tomasz Wiśniewski	Wiceprezes ds. handlowych	
Mariusz Kowalczyk	Wiceprezes ds. finansowych	

Gniezno, dnia 15.07.2020 r.

Ujawnienia dotyczące funduszy własnych

L.p*	Pozycja	Kwota /tys. zł/
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane ažio emisyjne	576
2	Zyski zatrzymane	nie dotyczy
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe)	47 145
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	1 000
4	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 3 i powiązane ažio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	nie dotyczy
5a	Niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwych do przewidzenia obciążeń i dywidend	nie dotyczy
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	48 721
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	5
7a	Dodatkowe odliczenie z tytułu rezerw	nie dotyczy
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	55
17	Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)	nie dotyczy
18	Posiadane przez instytucję bezpośrednio, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	nie dotyczy
19	Posiadane przez instytucję bezpośrednio, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	nie dotyczy
21	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota przekraczająca próg 10% po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3 (kwota ujemna)	nie dotyczy
22	Kwota przekraczająca próg 17,65% (kwota ujemna)	nie dotyczy
23	W tym: posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednie instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	nie dotyczy
25	W tym: aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych	nie dotyczy
25a	Straty za bieżący rok obrachunkowy (kwota ujemna)	nie dotyczy
25b	Możliwe do przewidzenia obciążenia podatkowe związane z pozycjami kapitału podstawowego Tier I (kwota ujemna)	nie dotyczy
27	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale dodatkowym Tier I które przekraczają wartość kapitału dodatkowego Tier I instytucji (kwota ujemna)	nie dotyczy
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	60
29	Kapitał podstawowy Tier I	48 661
33	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 4 i powiązane ažio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału	nie dotyczy

	dotatkowego Tier I	
36	Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	nie dotyczy
39	Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	nie dotyczy
40	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	nie dotyczy
42	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale Tier II które przekraczają wartość kapitału Tier II instytucji (wartość ujemna)	nie dotyczy
43	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I	nie dotyczy
44	Kapitał dodatkowy Tier I	nie dotyczy
45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	48 661
46	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	nie dotyczy
47	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 5 i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału Tier II	nie dotyczy
50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	1 625
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	1 625
54	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	nie dotyczy
55	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	nie dotyczy
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	nie dotyczy
58	Kapitał Tier II	1 625
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	50 286
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	256 946
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	18,94%
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	18,94%
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	19,57%
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	10%
65	W tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	2,5%
66	W tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego	0%
67	W tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	3%
67a	W tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym	0%
68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	10,94%
72	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)	10 906
73	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I	nie dotyczy

	podmiotów sektora finansowego jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)	
75	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 10% po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3)	nie dotyczy
76	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą standardową (przed zastosowaniem pułapu)	nie dotyczy
77	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą standardową	nie dotyczy
80	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	nie dotyczy
81	Kwota wyłączona z kapitału podstawowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	nie dotyczy
82	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów dodatkowych w kapitale Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	nie dotyczy
83	Kwota wyłączona z kapitału dodatkowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	nie dotyczy
84	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale Tier II będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	nie dotyczy
85	Kwota wyłączona z kapitału Tier II ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	nie dotyczy

*) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji

Ujawnienia dotyczące instrumentów kapitałowych

	emitent	
1	unikatowy identyfikator (np. Cusip, Isin lub identyfikator bloomberg dla ofert na rynku niepublicznym)	nie dotyczy
2	prawo lub prawa właściwe, którym podlega instrument	nie dotyczy
	ujmowanie w kapitale regulacyjnym	nie dotyczy
3	zasady przejściowe określone w rozporządzeniu crr	nie dotyczy
4	zasady określone w rozporządzeniu crr obowiązujące po okresie przejściowym	nie dotyczy
5	kwalifikowalne na poziomie jednostkowym lub (sub-)skonsolidowanym/na poziomie jednostkowym oraz (sub-)skonsolidowanym	nie dotyczy
6	rodzaj instrumentu (rodzaje określone przez każdy system prawny)	nie dotyczy
7	kwota uznana w kapitale regulacyjnym (waluta w mln, według stanu na ostatni dzień sprawozdawczy)	nie dotyczy
8	wartość nominalna instrumentu	nie dotyczy
9	cena emisyjna	nie dotyczy
10	cena wykupu	nie dotyczy
11	klasyfikacja księgowa	nie dotyczy
12	pierwotna data emisji	nie dotyczy
13	wieczyste czy terminowe	nie dotyczy
14	pierwotny termin zapadalności	nie dotyczy
15	opcja wykupu na żądanie emitenta podlegająca wcześniejszemu zatwierdzeniu przez organy nadzoru	nie dotyczy
16	termin wykupu opcjonalnego, terminy wykupu warunkowego oraz kwota wykupu	nie dotyczy
17	kolejne terminy wykupu jeżeli dotyczy	nie dotyczy
	kupony/dywidendy	nie dotyczy
18	stała lub zmienna dywidenda/stały lub zmienny kupon	nie dotyczy
19	kupon odsetkowy oraz dowolny powiązany wskaźnik	nie dotyczy
20	istnienie zapisanych praw do niewypłacania dywidendy	nie dotyczy
21	w pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem terminu)	nie dotyczy
22	w pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem kwoty)	nie dotyczy
23	istnienie opcji z oprocentowaniem rosnącym lub innej zachęty do wykupu	nie dotyczy
24	nieskumulowane czy skumulowane	nie dotyczy
25	zamienne czy niezamienne	nie dotyczy
26	jeżeli zamienne, zdarzenie lub zdarzenia powodujące zamianę	nie dotyczy
27	jeżeli zamienne, w pełni czy częściowo	nie dotyczy

28	jeżeli zamienne, wskaźnik konwersji	nie dotyczy
29	jeżeli zamienne, zamiana obowiązkowa cz opcjonalna	nie dotyczy
30	jeżeli zamienne należy określić rodzaj instrumentu na który można dokonać zamiany	nie dotyczy
31	jeżeli zamienne, należy określić emitenta instrumentu na który dokonuje się zamiany	nie dotyczy
32	odpisy obniżające wartość	nie dotyczy
33	w przypadku odpisu obniżającego wartość, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące odpis obniżający wartość	nie dotyczy
34	w przypadku odpisu obniżającego wartość, w pełni czy częściowo	nie dotyczy
35	w przypadku odpisu obniżającego wartość, trwale czy tymczasowo	nie dotyczy
36	w przypadku tymczasowego odpisu obniżającego wartość, opis mechanizmu odpisu obniżającego wartość	nie dotyczy
37	pozycja w hierarchii podporządkowania w przypadku likwidacji (należy określić rodzaj instrumentu bezpośrednio uprzywilejowanego w odniesieniu do danego instrumentu)	nie dotyczy
38	niezgodne cechy przejściowe	nie dotyczy
39	jeżeli tak, należy określić niezgodne cechy	nie dotyczy

2

Ujawnienia dotyczące bufora antycyklicznego

kwota specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego		
1	łączna kwota ekspozycji na ryzyko	256 946 tys. zł
2	specyficzny dla instytucji wskaźnik bufora antycyklicznego	nie dotyczy
3	w zakresie specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego	nie dotyczy

Załącznik nr 6
do Informacji z zakresu profilu ryzyka
i poziomu kapitału

Ujawnienia w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych

Tabela 1: Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych:

	a	b	c		d	e	f	g	h
			Wartość bilansowa brutto (w przypadku ekspozycji w bilansie) /kwota nominalna ekspozycji (w przypadku ekspozycji pozabilansowych)	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane					
1	Kredyty i zaliczki								
2	Banki centralne								
3	Instytucje rządowe	1 700 000,00							
4	Instytucje kredytowe								
5	Inne instytucje finansowe								
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	49 178,00		49 178,00			49 178,00		
7	Gospodarstwa domowe	365 512,00		791 644,00		1 851 000,00	408 729,00		
8	Dłużne papiery wartościowe								
9	Udzielone zobowiązania do udzielenia pożyczki								
10	Łącznie	2 065 512,00	840 822,00	840 822,00	1 851 000,00	457 907,00			

Tabela 2: Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania

	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna																				
	Ekspozycje obsługiwane					Ekspozycje nieobsługiwane															
	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l									
1	Kredyty i zaliczki																				
2	Banki centralne																				
3	Instytucje rządowe	100 994 671,00			139 923,00																
4	Instytucje kredytowe	208 428 578,00																			
5	Inne instytucje finansowe	4 981 568,00																			
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	21 052 490,00			584 511,00																
7	W tym MŚP	18 778 570,00			584 511,00																
8	Gospodarstwa domowe	226 002 885,00		1 506,00	1 118 890,00	56 063,00	964 175,00	2 021 812,00	808 327,00												
9	Dłużne papiery wartościowe	6 577 038,00																			
10	Banki centralne																				
11	Instytucje rządowe																				
12	Instytucje kredytowe																				
13	Inne instytucje finansowe																				
14	Przedsiębiorstwa niefinansowe																				
15	Ekspozycje pozabilansowe																				
16	Banki centralne																				
17	Instytucje rządowe																				
18	Instytucje kredytowe																				
19	Inne instytucje finansowe																				
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe																				
21	Gospodarstwa domowe																				
22	Łącznie	568 037 230,00		1 506,00	1 843 324,00	56 063,00	1 090 831,00	2 995 476,00	1 401 052,00												

Tabela 3: Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy

	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna			Skumulowana ustrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw						Skumulowane odpisy a częściowe	Otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe	
	Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane			Ekspozycje obsługiwane – skumulowana ustrata wartości i rezerwy					Z tytułu ekspozycji obsługi usługowych
	W tym etap 1	W tym etap 2		W tym etap 2	W tym etap 3		W tym etap 1	W tym etap 2	W tym etap 3			
1												
2												
3	100 994 671,00			139 923,00								
4	208 428 578,00											
5	4 981 568,00											
6	21 052 490,00			2 277 656,00			150 014,00					
7	18 778 570,00			2 277 553,00			150 014,00					
8	226 004 391,00			4 969 267,00			1 696 867,00					
9	6 577 038,00											
10												
11												
12												
13												
14												
15	32 546 819,00			230 000,00								
16												
17												
18												
19												
20	14 869 331,00			200 000,00								
21	17 677 488,00			30 000,00								
22	600 585 555,00			7 616 846,00			1 846 881,00					6 421 146,00

Tabela 4: Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowania egzekucyjne

	Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie	
	Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany
1 Rzeczowe aktywa trwałe	-	-
2 Inne niż rzeczowe aktywa trwałe	-	-
3 Nieruchomości mieszkalne	-	-
4 Nieruchomości komercyjne	-	-
5 Ruchomości (samochody, środki transportu itp.)	-	-
6 Kapitał własny i instrumenty dłużne	-	-
7 Pozostałe	-	-
8 Łącznie	-	-

Ujawnienia w zakresie dźwigni finansowej

Tabela LRSum: Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni

		Kwota mająca zastosowanie
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	595 745 817
2	Korekta z tytułu jednostek objętych konsolidacją na potrzeby rachunkowości ale nieobjętych zakresem konsolidacji regulacyjnej	
3	(Korekta z tytułu aktywów powierniczych ujętych w bilansie zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości ale wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 13 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	
4	Korekta z tytułu instrumentów pochodnych	
5	Korekta z tytułu transakcji finansowych z użyciem papierów wartościowych (SFT)	
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	16 558 052
EU-6a	(Korekta z tytułu ekspozycji wewnątrz grupy wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	
EU-6b	(Korekta z tytułu ekspozycji wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	
7	Inne korekty	-55 483
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	612 192 903

Tabela LRCom: Wspólne ujawnienie wskaźnika dźwigni

		Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	595 690 334
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	- 55 483
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	595 634 851
Ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych		
4	Koszt odtworzenia związany z wszystkimi transakcjami na instrumentach pochodnych (tj. z pominięciem kwalifikującego się zmiennego depozytu zabezpieczającego w gotówce)	
5	Kwoty narzutu w odniesieniu do potencjalnej przyszłej ekspozycji związanej z wszystkimi transakcjami na instrumentach pochodnych (metoda wyceny według wartości rynkowej)	
EU-5a	Ekspozycja obliczona według metody wyceny pierwotnej ekspozycji	
6	Ubruttowanie zapewnionego zabezpieczenia instrumentów pochodnych jeżeli odliczono je od kwoty aktywów bilansowych	

 ¹

	zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości	
7	(Odliczenia aktywów wierzytelności w odniesieniu do zmiennego depozytu zabezpieczającego w gotówce zapewnionego w transakcjach na instrumentach pochodnych)	
8	(Wyłączone ekspozycje z tytułu transakcji rozliczanych za pośrednictwem klienta w odniesieniu do składnika rozliczanego z kontrahentem centralnym)	
9	Skorygowana skuteczna wartość nominalna wystawionych kredytowych instrumentów pochodnych	
10	(Skorygowana skuteczna wartość nominalna kompensat i odliczeń narzutów w odniesieniu do wystawionych kredytowych instrumentów pochodnych)	
11	Całkowite ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych (suma wierszy 4-10)	
Ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych		
12	Aktywa z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych brutto (bez uwzględnienia kompensowania) po korekcie z tytułu transakcji księgowych dotyczących sprzedaży	
13	(Skompensowane kwoty zobowiązań gotówkowych i wierzytelności gotówkowych w odniesieniu do aktywów tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych brutto)	
14	Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta w odniesieniu do aktywów tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych	
EU-14a	Odstępstwo dotyczące transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych: ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta zgodnie z art. 429 ust. 4 i art. 222 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	
15	Ekspozycja z tytułu transakcji zawieranych przez pośrednika	
EU-15a	(Wyłączone ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych rozliczanych za pośrednictwem klienta w odniesieniu do składnika rozliczanego z kontrahentem centralnym)	
16	Całkowite ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych (suma wierszy 12-15a)	
Inne pozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	36 633 627
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	-20 075 575
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17-18)	16 558 052
Ekspozycje wyłączone zgodnie z art. 429 ust. 7 i 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowe i pozabilansowe)		
EU-19a	(Wyłączenie z ekspozycji wewnątrz grupy (na zasadzie nieskonsolidowanej) zgodnie z art. 429 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 575/2013) (bilansowe i pozabilansowe)	
EU-19b	(Ekspozycje wyłączone zgodnie z art. 429 ust. 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013) (bilansowe i pozabilansowe)	
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	48 660 691
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a, EU-19b)	612 192 903
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	7,95
Wybór przepisów przejściowych i kwota wyłączonych pozycji powierniczych		
EU-23	Wybór przepisów przejściowych na potrzeby określenia miary kapitału	
EU-24	Kwota wyłączonych pozycji powierniczych zgodnie z art. 429 ust. 11 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	

2

Tabela LRSpl: Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych)

		Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych) w tym:	595 690 334
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego w tym:	595 690 334
EU-4	Obligacje zabezpieczone	
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	3 602 572
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego których nie traktuje się jak państwa	101 106 609
EU-7	Instytucje	206 174 439
EU-8	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	44 539 064
EU-9	Ekspozycje detaliczne	198 481 050
EU-10	Przedsiębiorstwa	8 341 687
EU-11	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 224 990
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa nie generujące zobowiązania kredytowego)	32 219 923

Tabela LRQua: Pola na tekst o dowolnym formacie do celów ujawniania informacji jakościowych

1	Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej	Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk nieistotnych; zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego – w oparciu o zatwierdzoną w Banku Strategię zarządzania i planowania kapitałowego. Takie podejście wynika z faktu, że Bank do obliczania aktywów ważonych ryzykiem stosuje metodę standardową (co ogranicza nadmierną możliwość wykorzystywania niższych wag ryzyka). W związku z tym zachowanie odpowiednich współczynników kapitałowych, powoduje, że wskaźnik dźwigni utrzymuje się również na bezpiecznym poziomie.
2	Opis czynników które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie którego dotyczy ujawniony wskaźnik dźwigni	bez wpływu

3

Ujawnienia dotyczące aktywów obciążonych i wolnych od obciążeń

Formularz A – Aktywa					
		Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość godziwa aktywów obciążonych	Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń	Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń
		010	040	060	090
010	Aktywa Banku				
030	Instrumenty udziałowe			4 539 100,00	
040	Dłużne papiery wartościowe			6 577 037,79	
120	Inne aktywa			5 086 322,44	
Formularz B – Zabezpieczenia otrzymane					
		Wartość godziwa obciążonych zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych	Wartość godziwa zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych dostępnych dla celów obciążenia		
		010	040		
130	Zabezpieczenia otrzymane przez Bank				
150	Kredyty na żądanie				
160	Dłużne papiery wartościowe				
230	Inne zabezpieczenia otrzymane				
240	Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obligacje zabezpieczone lub papiery typu ABS				
Formularz C – Aktywa obciążone/zabezpieczenia otrzymane i powiązane zobowiązania					
		Odpowiadające zobowiązania, zobowiązania warunkowe i udzielone pożyczki papierów wartościowych	Aktywa, zabezpieczenia otrzymane i wyemitowane, własne dłużne papiery wartościowe, inne niż obciążone obligacje zabezpieczone i papiery typu ABS		
		010	030		
010	Wartość bilansowa wybranych zobowiązań finansowych				
D – Informacje o istotności obciążeń jeśli uznano za istotne					

1
